

AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 101. ÉVFOLYAMA

1966. OKTÓBER XV. ÉVFOLYAM 10. SZÁM

TARTALOM

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET JUBILEUMI KÖZGYŰLÉSE

Megnyitás	433
<i>Kállai Gyula</i> miniszterelnök üzenete a Közgyűléshez	433
<i>Sallay Ferenc</i> : A megjelentek üdvözlése	435
<i>Dr. Madas András</i> : Ünnepi megemlékezés	438
<i>Dr. Osztrovszki György</i> : A MTESZ elismerése az Egyesületnek	447
Kormánykitüntetések	449
„Erdészet Kiváló Dolgozója” kitüntetések	451
A jubiláló Egyesület köszöntése	451
Az Erdészeti és Faipari Egyetem rendkívüli tanácsulése	462
Bedő Albert szobrának avatása	
<i>Fekete Gyula</i> : Emlékbeszéd	465
Az 1966. év „Bedő Albert-díjasai”	468
<i>D. N. Vorobjev</i> : Az éghajlatnak erdőtípológiai alapon történő osztályozása	472
Címkép: <i>Bedő Albert emlékszobra</i>	
Hátlapon: <i>Az Egyesület 100 évének élő tanúi — dél-zalai bükkös</i>	

(Foto ERTI, *Körmendy T.* felvételei)

СОДЕРЖАНИЕ

ЦЕНТЕННАРНОЕ ПЛЕНАРНОЕ ЗАСЕДАНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО ЛЕСНОГО ОБЩЕСТВО

Открытие	433
Письмо председателя совета министров <i>Дюла Каллаи</i> к заседанию	433
<i>Ф. Шаллаи</i> : Приветствие делегатов	435
<i>А. Мадаш д-р</i> : Праздничное выступление	438
<i>Дь. Островски д-р</i> : Почёт Лесному Обществу	447
Вручение правительственных наград и значков „Отличный работник лесного хозяйства”	451
Приветствия Лесному Обществу, празднующему свой юбилей	451
Внеочередное заседание Совета Университета Лесного Хозяйства и Лесной промышленности	462
<i>Дь. Фекете</i> : Выступление в памяти Альберта Бедё	465
Лауреаты премии Альберта Бедё 1966 г.	468
<i>Д. Н. Воробьев</i> : Лесотипологическая классификация климтов	472

INHALTSVERZEICHNIS

FESTVERSAMMLUNG DES 100 JÄHRIGEN LANDESFORTSTVEREINES

Eröffnung	433
Ministerpräsident <i>J. Kállai</i> : Botschaft an die Festversammlung	433
<i>F. Sallay</i> : Begrüßung der Gäste	435
<i>Dr. A. Madas</i> : Festliche Erinnerung	438
<i>Dr. G. Osztrovszki</i> : Würdigung des Vereines	447
Regierungsauszeichnungen	449
„Verdienter Arbeiter der Forstwirtschaft“ Auszeichnungen	451
Begrüßung des Vereines	451
Festsitzung des Universitätsrates	462
<i>J. Fekete</i> : Erinnerung an A. Bedő	465
Die Bedő-Preissträger von 1966.	468
<i>D. N. Vorobjev</i> : Waldtypologische Klassifikation des Klimas	472

A jubileumi tudományos ülésszak és a tanulmányút beszámolóját lapunk következő számában hozzuk.

*Az Országos Erdészeti Egyesület
Jubileumi Közgyűlése
alapításának 100. évfordulóján*

Sopron, 1966. augusztus 25-27

Ünnepi harsonahangok után

dr. Madas András

elnök:

Az Országos Erdészeti Egyesület Jubileumi Közgyűlését megnyitom. Jelentem, hogy a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke, *Kállai Gyula* elvtárs levelet intézett a közgyűléshez. Felkérem *Földes László* miniszterhelyettes elvtársat, az Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetőjét, hogy a levelet olvassa fel.

Földes László

felolvassa a közgyűléshez intézett üzenetet:

A Magyar Forradalmi

Munkás-Paraszt Kormány

Elnöke

Az Országos Erdészeti Egyesület
Jubileumi Közgyűlésének,
S o p r o n

Kedves Elvtársak!

Kedves Barátaink!

A Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány nevében forró szeretettel és őszinte nagyrabecsüléssel köszöntöm a fennállásának 100. évfordulóját ünneplő Országos Erdészeti Egyesületet, tagságát és vezetőségét.

Nagymúltú Egyesületünk méltán lehet büszke nemes hagyományaira, eredményekben gazdag százezstendős története számos követésre méltó példával szolgál. Az Egyesület és a magyar erdészek e hosszú idő alatt számos nagy feladatot megoldva védtek és gyarapították egyik legnagyobb nemzeti kincsünket, az erdőt. Töretlenül munkálkodnak az új, szocialista társadalmi rendben is, amely a korábbinál jóval nagyobb lehetőségeket biztosít nemes célkitűzéseik megvalósításához.

A mi erdészeti dolgozóink egész tevékenységükkel ma a közösség vagyonát védik, javát szolgálják fáradtságos, de felemelően szép munkájukkal. Szocialista rendünkben az államhatalom és az erdőgazdasági dolgozók célkitűzése a szűkebb szakmai területen is közös. Az erdősítés, az erdőgazdálkodás fejlesztése, az itt elért sikerek többek között ennek is köszönhetőek.

Az elmúlt húsz év alatt kereken 300 000 hektár új erdőt telepítettek, s 300 000 hektár vágásterületet újítottak fel. A régebbi 12 százalékos aránnyal szemben hazánk területének ma már 15,5 százalékát borítják erdők. Erdőgazdálkodásunk a modern technika alkalmazásával egyre inkább ipari munkává fejlődik. Ezek a nagy sikerek az erdészek, az erdőmérnökök és a többi erdőgazdasági dolgozók odaadó, lelkes, nagy szakértelemmel végzett munkáját dicsérik. Kormányunk nevében ezért Mindannyiuknak köszönetemet és elismerésemet fejezem ki.

Új ötéves tervünk megvalósításában újabb nagy feladatok várnak az erdőgazdaságok dolgozóira és társadalmi szervezetükre, az Országos Erdészeti Egyesületre. Kormányunk a jövőben is nagy gondot fordít, számottevő összegeket biztosít az erdősítés és az erdőgazdálkodás fejlesztésére. Tovább növeljük az ország élőfa-készletét, erdőterületét, különösen a hegy- és dombvidéki meredek lejtőket erdősítjük. A cellulózipar távlati fejlesztése érdekében elsőrendű fontossága van a nyárfa-telepítésnek. Munkájukat nagyra értékelve meg vagyunk győződve arról, hogy az eddiginél olcsóbban és kifogástalan minőségben valósítják meg a telepítési terveket.

Kérjük, segítsék továbbra is a termelőszövetkezeteket, hogy szakszerűen kezeljék erdőiket, működjenek közre abban, hogy összhangban legyenek a mező- és az erdőgazdasági munkák, s hogy a fagazdálkodás a népgazdasági érdekek előtérbe állításával történjen.

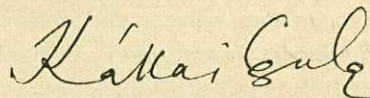
A Népfront-mozgalom segítségével, az ifjúsági szervezetek, az úttörők, a középiskolások, az egész társadalom bevonásával tegyük közügyggyé az erdősítést és erdőink védelmét.

Biztosak vagyunk abban, hogy a történelmi múltú Országos Erdészeti Egyesület továbbra is az eddigiekhez méltóan veszi ki részét a szocializmus teljes felépítésében reá váró megtisztelő tennivalókból.

Kormányunk nevében kívánok Önöknek további sikerekben gazdag munkát, erőt, egészséget és boldogságot.

Budapest, 1966. augusztus 24.

Elvtársi üdvözlettel:

a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt
Kormány elnöke

Sallay Ferenc

az Egyesület soproni csoportjának elnöke:

*Tisztelt Erdészeti Jubileumi Közgyűlés,
Tisztelt ünneplő közönség, tisztelt elvtársak!*

Kedves kötelességemnek teszek eleget, amikor a Jubileumi ünnepségünket részvételükkel megtisztelő kedves vendégeinket mély tisztelettel és szeretettel üdvözlöm.

Külön is tisztelettel köszöntöm Ausztria, Bulgária, Csehszlovákia, Finnország, Jugoszlávia, Lengyelország, a Német Demokratikus Köztársaság, Románia és a Szovjetunió Műszaki Tudományos Szövetségeinek, Erdészeti Egyesületeinek képviselőit.

Forró szeretettel üdvözlöm a Központi Bizottság megjelent tagjait: *Földes László* elvtársat, az Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetőjét, a Kormány képviselőjét; *Osztrovszki György* elvtársat, a MTESZ elnökhelyettesét; *Halász Péter* elvtársat, az MSZMP Központja mezőgazdasági osztályvezetőhelyettesét; *Nagy Gyula* elvtársat, a Győr-Sopron megyei Pártbizottság titkárát. *Kovács István* elvtársat, a Mező- és Erdőgazdasági Dolgozók Szakszervezetének főtitkárát; *Dr. Dobi Ferenc* elvtársat, a Mező- és Erdőgazdasági Dolgozók Szakszervezetének titkárát; a Győr-Sopron megyei Tanács képviselőjét; *Dr. Thuri Istvánné* elvtársnőt, a MTESZ főtitkárhelyettesét; a Sopron Városi és Járási Pártbizottságot; a Sopron Városi és Járási Tanácsot; a Sopron Városi és Járási Hazafias Népfrontot; a Sopron Városi és Járási Rendőrfőkapitányságot és a Soproni Kerületi Határőr Parancsnokság megjelent képviselőit.

Kollegális szeretettel üdvözlöm az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, a Magyar Agrártudományi Egyesület, a Magyar Hidrológiai Társaság, a Faipari Tudományos Egyesület, a Papír és Nyomdaipari Műszaki Tudományos Egyesület, és a Közlekedéstudományi Egyesület képviselőit.

Őszinte szeretettel üdvözlöm az Erdészeti és Faipari Egyetem, az Erdészeti Tudományos Intézet, a Faipari Kutató Intézet, az erdőgazdaságok, erdőgazdasági és faipari vállalatok, valamint a középfokú erdészeti oktatási intézmények megjelent képviselőit.

És nem utolsó sorban a bennünket oly szép számmal megtisztelő erdész-asszonyokat!

Számomra emlékezetes óra marad ez, amikor a felemelő megbízatásnak eleget téve mély tisztelettel és megbecsüléssel köszöntöm a 100 éves Országos Erdészeti Egyesület Jubileumi Közgyűlését, az Országos Erdészeti Egyesület igen tisztelt vezetőségét, tagjait, és valamennyi megjelent kedves vendégét városunk falai között. Az a kitüntetés ért bennünket, hogy az Országos Erdészeti Egyesület figyelve városunk, ezen belül az Erdészeti és Faipari Egyetem, Erdészeti Tudományos Intézet, Erdészeti Technikum és a Tanulmányi Állami Erdőgazdaság felé fordul és ez lehetőséget nyújt nekünk további munkánk jobb elvégzésére, jótékony hatással lesz munkánk továbbfejlesztésére.

Meleg szeretet és öröm tölt el bennünket, midőn a megbecsülés szavait mondom. Ez a tisztelet él bennünk akkor, amikor megfogadjuk, hogy elődeink nemes példáját követni akarjuk és követni fogjuk az élet minden területén, az erdészet minden munkájában.

Szeretettel gondolunk elődeinkre, példájuk előttünk lebeg, követni fogjuk szívvel, tehetséggel, szorgalommal.

Az egész magyar erdészársadalom ezen a közgyűlésen különböző okok miatt nem tud résztvenni. Főleg nem lehetnek jelen az idősebb korosztályok, akik 40—50 éve tagjai az Egyesületnek, de üdvözlötünk nekik is szól, köszönetünk feléjük is száll. Száz esztendeje alakult meg *Wágner, Divald és Bedő Albert* erdőmérnökök javaslatára egy lelkes, haladásban bízó értelmiségi csoport közreműködésével az Országos Erdészeti Egyesület. Az Országos Erdészeti Egyesületben a megalakulás óta a haladó gondolkodású szakemberek hiába igyekeztek tudásukkal, szakmai szeretetükkel szolgálni a magyar erdészet ügyét. Az akkori politikai, társadalmi, gazdasági viszonyok között igyekezetük, fáradozásuk nem vezethetett sikerre. Mindazokat az eszméket, amelyeket haladó gondolkodású szakembereink akkor kidolgoztak, csak azután lehetett megvalósítani, miután a dolgozó nép vette kezébe országának irányítását, miután az erdő- és mezőgazdaságban is uralkodóvá váltak a szocialista termelési viszonyok.

A tudományos ismeretterjesztés csak felszabadulásunk után bontakozott ki. Az utóbbi két évtizedben, a „tudósok munkásokért”- mozgalom 1946-os zászlóbontása óta különösen sokat fejlődött az Országos Erdészeti Egyesületben a tudományos ismeretterjesztés.

Számolni kell azzal, hogy napról napra tovább nőnek a feladatok. Ha 100 évvel ezelőtt szükség volt elődeinknek az Országos Erdészeti Egyesületre, akkor napjainkban fokozottabban így van, hiszen a továbbképzésre és haladásra szükség van.

A szocialista társadalmi rend eddig soha nem tapasztalt lehetőségeket adott az Egyesület tevékenységéhez. Bebizonyosodott, hogy az Egyesület szakmai közvéleményt kialakító és továbbképző tevékenységére, munkahelytől függetlenül ma is szükség van, és továbbra is szükség lesz.

Az Egyesület várja az ifjúságot, az ifjúságnak kell új tartalommal megtölteni a régi kereteket. Bizunk benne, hogy az Egyesület munkájába kapcsolódó ifjú korosztályok megtalálják a körülményeiknek és életstílusuknak megfelelő módot arra, hogy Egyesületünk a következő évtizedekben is olyan hasznos munkát végezhessen, mint az elmúlt évszázadban.

Hogy feladatainkat megoldhassuk, az erdészeti tudományok minden eszközét fel kell használnunk. Meg kell találnunk annak módját, hogy az egyre fejlődő és gyorsuló tudományos megismerés és elmélet a sikeres gyakorlat alkalmazásával csökkenthesse a jelen még meglévő fogyatékoságait.

Ma már történelmi tény, hogy a szocializmus eszméje világméretben elterjedt, a szocialista országok előrehaladását, hatalmas gazdasági fejlődését nem lehet fel-

tartóztatni. Minden feltétele megvan annak, hogy valamennyi területen továbbra is sikeresen haladjunk előre, újabb nagyszerű győzelmek felé.

Ezért is olyan nagy a jelentősége a mostani 100 éves Országos Jubileumi Erdészeti Közgyűlésnek, ezért tettünk meg erőnkhez és lehetőségeinkhez képest mindent annak érdekében, hogy az előadások során minél eredményesebb munkát végezhessenek a résztvevő országok küldöttei és hazánk erdészeti képviselői. Erdészeti dolgozóink népes tábora nagy várakozással tekint a jubileumi közgyűlésre. Velük együtt mi is bízunk, hogy a külföldi országok küldötteinek nagyjelentőségű eszmecseréje számos lényeges kérdésben előrehaladást eredményez, — amellett, hogy hozzájárulnak népeink barátságának további elmélyítéséhez.

Nagy öröm számunkra, hogy eredményeinkkel is elősegíthetjük a szocialista tábor erősödését, amely együtt halad az óhajtott nagy cél, a kommunizmus felé, és harcol a világ békéjéért, az emberiség szebb jövőjéért.

Fokozottabban kell a tudomány és a kutatás minden eddig elért eredményét felhasználni, támaszkodjunk az erdőgazdaságok dolgozóinak alkotó kezdeményezésére. Fokozzuk az Egyesületben végzett társadalmi munkát és emeljük annak színvonalát.

Amikor örülünk az eredményeinknek, amelyeket az Egyesületbe tömörült tagságnak a lelkesedése, munkája teremtett meg, köszönetet mondunk az Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetőinek és dolgozóinak a számunkra nyújtott támogatásért. Tudjuk, hogy többet is tehattünk volna, ezért a jövőben még jobban kell dolgozunk eredményeink érdekében.

Ez az ünnepi hangulat az egész magyar erdész társadalomé, mindazoké, akik itt Sopronban, Selmecbányán, Esztergomban, Szegeden és Ásotthalmon kezdték meg tanulmányaikat. Az ott tanultakkal felvértezve, bátran és önzetlenül dolgoztak és dolgoznak erdeinkért. Erdészeti oktatási és kutatási intézményeink neveljenek a jövőben is szakmailag jól képzett szakembereket, akik a magyar nép nagy vagyonát, az erdőt fejlesztik, és termőképességét növelik.

További eredményes munkánk feltétele a világbéke, melynek megvalósulását csak a népek békés egymás mellett élése hozhatja létre. Ennek az eszmének kézzelfogható bizonyítéka, hogy sorainkban ülnek a távoli országok erdészeti tudományának megjelent képviselői.

Erdményeink, amelyekre visszatekinthetünk, elválaszthatatlanok a Szovjetunióval való szoros baráti együttműködéstől.

E bevezetőm végeztével kötelességemnek tartom, hogy köszönetet mondjak pártunknak, mely irányító segítségével velünk van. Népünk bizik pártunk és kormányunk vezetésében, ennek legnagyobb bizonyítéka a bizalom, amely lépten nyomon megnyilvánul a párt és a kormány politikája iránt.

Tisztelt Erdészeti Jubileumi Közgyűlés!

Most az Országos Erdészeti Egyesület megalakulásának 100 éves évfordulóján a Jubileumi Közgyűlés ünnepén azt kívánjuk az Egyesület egész tagságának, hogy nemes tradícióit megújítsa, még következetesebben, még tudatosabban folytassa a rég megkezdett, de napjainkban tartalmában, szellemében új magasságokat ígérő munkát.

Kívánom, hogy az elkövetkezendő 100 esztendő népünk számára a szocialista, majd a kommunista gazdasági és kulturális építés még nagyobb eredményeinek, hazánk béketörekvéseinek sikeres korszaka legyen.

Most pedig kívánok az Egyesület Soproni Elnöksége és valamennyi tagja nevében a jubiláló Országos Erdészeti Egyesület Elnökségének és minden tagjának erőt, egészséget, munkájukhoz sok sikert.

Felkérem *Dr. Madas András* elvtársat, az Országos Erdészeti Egyesület elnökét ünnepi megemlékezésének megtartására.

Dr. Madas András:

*Tisztelt Jubileumi Közgyűlés!
Kedves Vendégeink!*

Egy évszázada áll az Országos Erdészeti Egyesület a magyar erdőgazdálkodás fejlesztésének szolgálatában; Egyesületünk az ország egyik legrégebb műszaki tudományos egyesülete. A gazdasági élet különböző területein dolgozó szakemberek közül a magyar erdészek a legelsőik között ismerték fel a szükségességét egy olyan társadalmi egyesület létrehozásának, amely hathatósan segítheti elő az adott területen a tudomány, a szakirodalom, a szakoktatás, végső soron a gyakorlati gazdálkodás állandó fejlődését.

Emellett Egyesületünk — mint a világ egyik legrégebb erdészeti egyesülete —, megelőzve számos nagy erdőterülettel rendelkező és magas kultúrájú államot, Európában az elsőik között hívta tagjai sorába azokat az erdészeket, akik készek voltak hivatalos elfoglaltságukon, munkájukon túlmenően dolgozni, fáradni, áldozatot hozni az erdészet ügyének előbbreviteléért, azért a szakmáért, amelyet élethivatásul választottak.

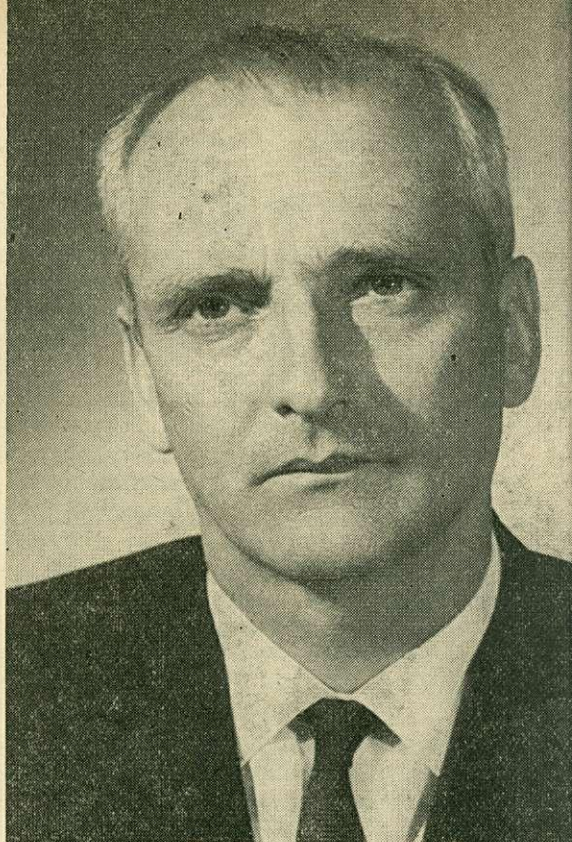
Mindze jogos örömmel és büszkeséggel töltheti el a magyar erdészek szívét, akik életüket általában a világ forgatagától távolosó helyen töltik el szorgos munkával, melynek eredményét, hasznát lényegében csak a következő nemzedék tagjai látják, élvezik. A közvélemény rendszerint kevésbé tájékozott az erdőgazdálkodás jelentőségéről, az erdészet munkájáról.

Centenáriumunk jó alkalom arra, hogy áttekintsük röviden azt a fejlődést, ami az elmúlt évszázadban a magyar erdőgazdálkodás területén bekövetkezett és beszámoljunk arról, mit tett ennek érdekében a magyar erdésztársadalom, amelynek leghaladóbb erői létrehozták az Országos Erdészeti Egyesületet.

Az Egyesület megalakulásának történelmi előzményei a múlt század közepéig nyúlnak vissza. Ebben az időszakban megindult, kibontakozott a kapitalista gazdasági fejlődés, gyors ütemben épültek a vasutak, gyárak. Az ötvenes éveket hatalmas agrárkonjunktúra jellemezte, a nagybirtokos arisztokrácia sikerrel tért át a tőkés termelésre.

A gazdasági fejlődés jelentős hatással volt a hazai erdőkre, mert a vasútépítések, az ipari termelés növekedése, az egyéb építkezések egyre nagyobb tömegű fát igényeltek. A legjobban és leggyorsabban értékesíthető erdőkben nagy tarvágásokat végeztek, a mezőgazdasági művelésre alkalmas területeket feltörték, vagy legeltetéssel akadályozták a vágásterületek felújítását. Kevés volt a jól képzett erdészeti szakember.

Mindezek alapján érthető, hogy az erdőpusztítás hatalmas méreteket ért el és az erdőgazdálkodás terén kialakultak a ma is ismert problémák. Az erdőterületek

erőteljes csökkenése, a fa iránti kereslet növekedése, a modern adórendszer kiépülése, az élesedő gazdasági harc szükségszerűen követelte meg a birtokosoktól, hogy erdeikben szakszerű, állandó és biztos jövedelmi forrást jelentő erdőgazdálkodást vezessenek be.

Ez a szükséglet természetesen találkozott a szakma legjobbjainak elképzeléseivel, törekvéseivel. Így a legkiválóbb, hazájukat, szakmájukat szerető erdészek törekvése támogatásra, megértésre talált az előrelátóbb erdőbirtokosok részéről és kialakultak az Erdészeti Egyesület létrehozásának reális alapjai.

Az első kezdeményezés közvetlenül a szabadságharc leverése után történt 1851-ben, amikor megalapították az Ungarischer Fortsverein nevű egyesületet. Ennek működése az akkori viszonyok között korszerű volt, de hivatalos nyelve német, személyi összetétele idegen, szaksajtója zömében külföldi szakirodalom nyomdokain haladt. Ez a Bach-korszakban másképpen aligha lett volna lehetséges.

Amint azonban a múlt század hatvanas éveinek elején egyre erősödött az osztrák abszolutizmussal szemben az általános ellenállás, úgy erősödött a magyar erdészeti nemzeti mozgalom is, amelynek élén *Divald Adolf* selmeci erdőmester és *Wagner Károly* selmeci erdőakadémiai segédtanár állottak. Mindkettőjüket nyilván befolyásolta az Akadémia erdész hallgatóinak a kívánsága, hogy az előadásokat német helyett magyar nyelven hallgathassák.

Wagner és *Divald* hatalmas munkát végeztek és elévülhetetlen érdemeket szereztek az *Erdészeti Lapok* megindításával, a magyar erdészeti szaknyelv megalkotásával és az új, most már nyelvében, szellemében, személyi összetételében és céljaiban magyar Erdészeti Egyesület előkészítésével. Rövidesen csatlakozik hozzájuk a náluk fiatalabb *Bedő Albert*. Hármuk lelkes és szívós munkájának eredményeképpen 1866. december 9-én vasárnap 43 tag jelenlétében zajlott le a rendkívüli közgyűlés, amely határozatot hozott az új alapszabályok azonnali kidolgozására.

Az új alapszabályokat másnap az újonnan alakult Országos Erdészeti Egyesület első rendes közgyűlése jóváhagyta. Az Alapszabályzat 1867. június 25-i dátummal miniszteri jóváhagyást nyert. A Forstverein megszűnt, az Országos Erdészeti Egyesület megkezdte működését.

Az önálló magyar erdészeti kultúra létrehozása és a társadalmi-gazdasági haladás ütemének megfelelő erdészeti technika megteremtésének lényegében kettős feladata állott a fiatal Egyesület előtt. Az Országos Erdészeti Egyesület így a megalakulását előkészítő időszakban és belső életének első évtizedeiben a nemzeti függetlenségért vívott harc egyik kis színterévé vált.

Az Egyesület megalakulása után az alábbi kérdésekre összpontosította a figyelmét.

Az alsófokú erdészképzés megteremtése

A XIX. század második felében bekövetkezett gyors fejlődés a gazdasági élet minden területén egyre nagyobb igényt támasztott a szakemberek iránt. A Selmecebányán működő Akadémián az erdészeti hallgatók összes létszáma a szabadságharcot követő két évtizedben évente átlagosan 50—60 fő volt, ami az akkori Magyarország 9 millió hektár erdőterületéhez képest igen kevés volt. Mivel azonban — elsősorban az államerdészetnél és a legjelentősebb uradalmakban helyezkedtek el az irányító munkakörben — a szakemberhiány nem volt olyan égető mint a közép- és alsófokú képzettségű szakemberekben.

Az Egyesület életében, vitáiban, programjaiban évtizedeken keresztül központi kérdés volt a szakemberképzés problémája és végül kikristályosodott a végleges álláspont.

Az Egyesület elvetette az eddigi gyakorlatot, azt, hogy az erdészeket minden uradalom, illetve a kincstár maga képezze ki és leszögezte álláspontját, amely szerint önálló állami alerdész iskolákat kell létesíteni.

Az Egyesület fáradhatatlan törődő gondoskodása nem maradt eredmény nélkül. Az *Erdészeti Lapok* 1883. októberi száma az első oldalon ünnepélyesen jelenthette be a nagy hirt, hogy október 10-én Szeged-Ásotthalmán megnyílt az első erdőőri szakiskola.

Az első iskola megnyitását gyors ütemben követték a többiek: 1885-ben Temesvár mellett Vadászerdön, 1886-ban Liptóújjvárott, 1893-ben pedig Görgényszentimrén alakult kétéves erdőőri szakiskola. Ezek a tanintézetek évente 80—100 szakember kibocsátását tették lehetővé és ezzel a hazai erdész szakemberképzés alapjai megnyugtató módon lettek lerakva.

A magyar erdészeti szakirodalom megteremtése

Az erdészeti szakismeretek széles körű elterjedésének egyik legnagyobb akadályja az volt, hogy nem volt magyar erdészeti szaknyelv és ennek folytán nem voltak magyar erdészeti szakkönyvek.

A fiatal Egyesület tétovázás nélkül munkához fogott és már 1868-ban kiadta Divald és Wagner munkáját a „*Magyar—német és német—magyar erdészeti műszótár*” című munkát. A szerkesztés munkájával egy mozgalom indult meg, amely arra irányult, hogy a népünk ajkán meglevő eredeti kifejezések összegyűjtésével, új szavak alkotásával alakítsuk ki a hivatalos magyar erdészeti szaknyelvünket. Ez a mozgalom évtizedekig tartott és rengeteg értékes adattal gazdagította mind erdészeti, mind általános nemzeti kultúránkat.

Az első alapvető lépést impozáns gyorsasággal és lendülettel követték a többiek. Kialakulván az erdészeti szaknyelv, szakíróink sorra ragadtak tollat és egymás után jelennek meg *Bedő, Belházy, Divald, Fekete, Hoffmann, Illés, Lázár, Wagner* könyvei, a mindennapi élet számára legszükségesebb alapvető munkák.

Az Egyesület, látva a sikert, szervezett formában akarta a magyar erdészeti szakirodalom megteremtéséért vívott erőfeszítéseit folytatni. *Deák Ferenc* halálakor, 1876-ban az Egyesület Alapítványt létesített, melynek célja *Bedő Albert*, az egyesületi titkár szavai szerint az, hogy a magyar erdészeti irodalom fejlesztésére évente 100 db arany legyen kifizethető, ami kétségtelenül lényeges befolyást fog gyakorolni az erdészeti irodalom további fejlesztésére.

Az élet igazolta *Bedő* jóvendölését és a *Deák Ferenc* alapítvány pályázataiból olyan művek születtek, mint

Fekete—Soltz: Az erdőbecsléstan kézikönyve (1882);

Szécsi Zsigmond: Az erdőhasználatlan kézikönyve (1885);

Fekete—Mágochy: Erdészeti Növénytan (1891, 1896);

Belházy Emil: Az erdőrendezéstan kézikönyve (1895);

Fekete Lajos: A tölgy és tenyésztése (1888);

Sobó Jenő: Erdészeti építéstan (1898);

Tagányi Károly: Magyar Erdészeti Oklevéltár (1896).

Bár már 70—80 év telt el e könyvek megjelenése óta, mégis szakirodalmunk gyöngyszemei ezek a könyvek. Némely szakterületen azóta sem jelent meg külön összefoglaló mű és egyik-másik könyv akkoriban európai szintű érdeklődésre tartozhatott számot.

A magyar erdőgazdaság szervezeti kiépítése, az 1879. évi erdőtörvény létrehozása

Az eddig elmondott feladatok, a magyar szaknyelv és szakirodalom létrehozása, a magyar alsófokú erdészképzés megteremtése, a felsőfokú oktatás magyarrá formálása és a többi hasonló célú törekvések tulajdonképpen részei voltak egy nagy átfogó erejű erőfeszítésnek, a szervezett, korszerű magyar erdőgazdaság megteremtésének. Ebben a munkában az Egyesület derekasan kivette a részét elsősorban azért, hogy tagjai közé tömörítette mindazokat a rétegeket, csoportokat, akik befolyással bírtak az erdőgazdálkodás jövőjére, így az állami erdészeket, a magán-szolgálatban levő erdészeket, az erdőbirtokosokat és az egyéb, erdészettel foglalkozókat (fakereskedők, jogászok stb). Ezeknek a különböző látószögű és érdekelt-ségű embereknek egy azonos irányba való összehangolásában az Egyesületnek nagy érdemei voltak és így döntő szerepet játszott az egységes magyar erdőgazdaság megteremtésében.

A legközvetlenebb és legdöntőbb szerepet az Egyesület az új erdőtörvény megalkotásában játszotta. Hazánkban már korábban 1790-, 1791-, 1807-, 1838- és 1840-ben is alkottak erdőtörvényt, amelyek a maguk korában korszerű, európai színvonalú szabályozását adták az erdőgazdálkodásnak. A polgári forradalom vívmányai, a kapitalizmus gyors fejlődése azonban az erdőgazdálkodás új szabályozását tette szükségessé. Az Erdészeti Egyesület már az 1867. évi losonci közgyűlésen tárgyalta az új törvényjavaslatot és felterjesztették a kormányhoz.

A haladás gondolata azonban nehezen tudott utat törni. A birtokosok egyéni érdekei, az egyéni kapzsiság, egymással ellentmondó tárcáérdekek, rövidlátás és a bürokrácia útvesztői miatt egy évtizednek kellett eltelnie, amíg a javaslat törvényerőre emelkedett.

A törvény legfontosabb eredménye az üzemterv szerinti gazdálkodás részleges bevezetése Magyarországon. A törvény alapján a századfordulóig kiépül a magyar erdőgazdálkodás szervezete is: a Földművelésügyi Minisztérium Erdészeti Főosztálya, az alája rendelt királyi erdőfelügyelőségek és erdőigazgatóságok, az állami erdőbirtokok szervezete és a magánerdők felügyeleti szervei.

A modern magyar erdőgazdálkodás megteremtésében és szervezeti kiépítésében elévülhetetlen érdemei vannak Bedő Albert országos főerdőmesternek, az Egyesület titkárnak, későbbi első alelnökének és végül tiszteletbeli elnökének.

A magyar erdőgazdálkodás kialakulásának korszaka, fél évszázada elválaszthatatlan Bedő Albert nevével és ezért nevezte el Egyesületünk 1957-ben a legmagasabb erdészeti kitüntetését az ő nevével Bedő Albert díjnak.

Az Egyesület belső életét, szervezetét jellemzi, hogy a tagság az 1866. évi 755 főről a századfordulóig 2000-re emelkedett. Az Egyesület legfőbb szerve a Közgyűlés volt, amelyet számos esetben vidéken rendeztek meg. *Fekete Lajos* selmeci akadémiai tanár többek között így emlékezik meg az 1882. évi máramaroszigeti Közgyűlésről:

„... azonkívül, hogy az ily gyűléseken, mint ismeretes a felvetett szakkérdések feletti vélemények kicserélése által ... tisztulnak a nézetek, — a résztvevőknek alkalma nyílik ilyenkor a legkellemesebb módon megismerkedni szakjára nézve érdekes ... új vidékkel, intézményekkel és viszonyokkal, ama erkölcsi erőt sem szabad kicsinyelnünk, melyet egyletünk minden jelenlevő tagja merít ilyenkor az általa becsült és szeretett szaktársak viszontlátásából, újakkal való megismeréséből, a velük való szellemi érintkezésből ...”

E sorok jól jellemzik azt az összetartó erőt, amit az Egyesület jelentett az erdész társadalomban.

Két közgyűlés közötti időszakban az Egyesület ügyeit a választmány intézte. Fontos szerepe volt a titkárnak, aki függetlenített tisztviselője volt az Egyesületnek és rendszerint ő szerkesztette az Egyesület közlönyét, az *Erdészeti Lapokat* is.

Az Egyesület választott vezetői rendszerint az erdészet, de az egész magyar társadalom kiemelkedő alakjai voltak, akik általában magas állami beosztást is betöltöttek és tényleges formálói, ösztönzői voltak a társadalmi fejlődésnek.

Az Egyesület közgyűlésein, rendezvényein, felterjesztéseiben foglalkozott az akkori magyar erdőgazdálkodás minden fontos problémájával, úgy hogy azokat felsorolni itt lehetetlen lenne. Mégis megemlítjük, hogy különösen erdőfeltárással, erdei vasutak és utak építésével, a belterjes erdőgazdálkodás kérdéseivel, a fafajok közül a tölgy problémájával, az Alföld fásításával foglalkozott sokat és eredményesen az Egyesület akkor, amikor Magyarország még fában gazdag, fát exportáló állam volt. Egyre többet foglalkozott az Egyesület a szociális kérdésekkel, az erdei munkásság problémáival és ami ettől elválaszthatatlan volt, a nemzetiségi kérdéssel, mert az erdők zöme a nemzetiségek lakta területeken feküdt. Az ország elhibázott általános politikai irányvonala azonban megoldási lehetőségeket nem engedett és az ország feltartóztathatatlanul haladt a világháborúba.

A volt magyar uralkodó osztályok megbocsáthatatlan bűne, hogy nem tudtak és nem akartak a dualizmus rendszeréből kiválni és a nagyhatalmi törekvésektől megszabadulva az itt élő nemzetiségekkel, illetve nemzetekkel megegyezve mindenki számára elfogadható feltételek kialakításán fáradozni.

Az első világháború a központi hatalmak vereségével végződött és a háborút lezáró békeszerződések új helyzetet teremtettek a Duna völgyében, a Kárpátok medencéjében. Magyarország területének egynegyede, erdeinek egyhatoda maradt az új határok között. Magyarország gazdaságilag igen súlyos helyzetbe került és mire az ország új gazdasági szerkezete, nemzetközi kereskedelmi kapcsolatai valamelyest konszolidálódhattak volna, kitört a gazdasági világválság, amelynek katasztrofális következményei ismeretesek. Így a két világháború között a magyar gazdasági élet stagnált, az ipari termelés évi átlagos növekedési üteme az elképesztően alacsony 1% körül mozgott, a mezőgazdasági termelés növekedése pedig ennél is alacsonyabb volt. Hazánk nyersanyagban szegény állam lett és az egykori faexportőr ország fában jelentkező szükségletének kerekén a felét már import útján kénytelen fedezni.

Ezekben az időkben, a huszas évek elején, nehéz feladatok vártak az Erdészeti Egyesületre. Szerencsére olyan ember került ekkor az államerdészet élére és az Egyesület vezetésébe, aki nem vesztette el hitét és akarateréjét az ország talpraállításában és az erdészet felvirágoztatásában. Ez az ember *Kaán Károly* volt. Azt tette, amit egyáltalán tenni lehetett: tudomásul vette Trianont és haladéktalanul hozzáfogott a megváltozott viszonyoknak megfelelő magyar erdőgazdaság talpraállításához.

1920-ban az *Erdészeti Lapokban* két hatalmas cikket írt: „*Eddigi erdőgazdasági politikánk*” és „*Jövő erdőgazdasági politikánk feladatai*” címmel. Ezekben leszámol a múlttal és kijelöli a jövő útjait. Hatalmas program ez, amelynek legfontosabb tételei: az erdészeti igazgatás korszerű újjászervezése, az üzemterv szerinti kezelést minden erdőre kiterjesztő törvény megalkotása, a tarvágásos gazdálkodás helyére a természetes felújításra alapított gazdálkodás rendszerének bevezetése és mindenekelőtt az Alföld fásítása.

Az Egyesület magáévá tette e törekvéseket és a két világháború között különösen két irányban fejtett ki következetes és eredményes tevékenységet, az alföldfásítás előbbrevitelében és az új erdőtörvény megalkotásában.

Erdőt az Alföldre! Ez a jelszó már 1920-tól kezdve jellemzi az Egyesület tevékenységének főirányát ebben a korszakban. Az alföldfásítás gondolata és gyakorlati

megvalósítása nem újkeletű a magyar erdőgazdaság történetében, mert a Delibáti homokpusztákon, Szeged, Kecskemét, Szabadka határában végzett erdősítések ma is hirdetik erdészeink ezirányú sikeres tevékenységét, ami fogalomává avatta *Kiss Ferenc* és *Kallivoda Andor* nevét.

Az új helyzetben azonban a faellátás nehézségei miatt sokkal nagyobb súllyal jelentkezett az erdőterületek növelésének kérdése.

Az ország faanyaggal való önellátásának elősegítését az Egyesület többek között 213 600 kh fátlan alföldi terület és 56 700 kh kopár és vízmosásos terület, tehát összesen 270 300 kh beerdősítéssel vélte megoldhatónak. A számtalan vita, cikk, előadás nyomán hatalmas, értékes szellemi tőke gyűlt össze, aminek eredményeképpen fokozatosan a cselekvésre is sor került. Megjelent az 1923. XIX. t. c. az alföldfásítási törvény, és még ez évben életre kelt az Erdészeti Kísérleti Állomás. A földművelésügyi miniszter 1928-ban a képviselőházban nagyarányú 15 éves alföldfásítási program megindítását jelentette be évi 18 000 kh erdősítéssel és 1,5 millió pengő hitelkerettel. Sajnos, az akció nem volt hosszúéletű, mert a rövidesen bekövetkező gazdasági válság és a nyomában bekövetkező drákói takarékosági intézkedések az alföldfásítás ügyét hosszú időre levették a napirendről.

Az új erdőtörvény létrehozására irányuló erőfeszítések jellemezték az alföldfásítás mellett a legjobban az Egyesület akkori tevékenységét. Az 1879. XXXI. t. c. legnagyobb hiányossága az volt, hogy az üzemterv szerinti kezelést csak a feltétlen erdőtalajon álló és korlátolt forgalmú erdőkre nézve tette kötelezővé. A nem feltétlen erdőtalajon álló magánerdejével a birtokos saját belátása szerint rendelkezett, azt kiríthatta, más művelési ágba vihetette át minden korlátozás nélkül.

A magántulajdon elvének ilyen túlzott érvényesülése sok ezer hektár erdő eltűnését, kipusztulását jelentette.

Az Egyesület már az 1928. évi szombathelyi és az 1929. évi parádi közgyűlésén is elsősorban az új erdőtörvénnyel foglalkozott, majd 1930 februárjában rendkívüli közgyűlést hívott össze a törvénytervezet megvitatására. A törvényjavaslat azonban többszöri tárgyalás után csak 1935-ben került a Parlament elé, amely azt 1935. IV. tc. alatt iktatta törvénybe. Az új erdőtörvény kiterjesztette az üzemtervi kötelezettséget, előírta a szakemberek alkalmazását és számos egyéb intézkedéssel biztosítja a korszerű erdőgazdálkodás törvényes kereteit.

A törvény körüli hosszú, évekig tartó vitákban, huza-vonában a közbejött gazdasági válság mellett szerepet játszott az is, hogy az erdőbirtokosok Trianon után fokozódó szerepet játszottak az Egyesület életében. Ennek egyik oka az volt, hogy az állami erdők súlya jelentéktelenné zsugorodott és így az állami erdeink száma és szerepe az Egyesületben is csökkent, másrészt azonban a birtokosok is felismerték az Egyesület nagy jelentőségét saját érdekeik szempontjából.

Ezért a törvénytervezet tárgyalása során különösen az üzemtervi kényszer és az állami felügyelet körül alakultak ki a legélesebb viták, mert ebben a birtokos osztály képviselői a magántulajdon jogának súlyos csorbitását, az állami mindenképp kidomborítását látták. Végül a törvény a közérdek érvényesítésével az Egyesület haladó erőinek eredményes küzdelmét igazolta.

Az Egyesület tevékenysége során érdekvédelmi kérdésekkel is foglalkozott és több ízben tett javaslatot az erdőmérnökök és erdészek anyagi helyzetének javítására. Az eredmények azt mutatták, hogy bár az Egyesületben jóval több volt az erdőmérnök, mint az erdész, mégis több és konkrétabb intézkedést tudott elérni az erdészek, mint az erdőmérnökök érdekében.

1939. szeptember 1-én kitört a második világháború, amely mérhetetlen szenvedést zúdított az egész emberiségre, de különösen Európa népeire. A háborús túlhasználatok súlyos megterhelést jelentettek az erdőkre, ami különösen a közvetlen háborúságának főirányát ebben a korszakban. Az alföldfásítás gondolata és gyakorlati

zánkon és a Szovjetunió felszabadította Magyarországot a német fasiszta agresszorok elnyomása alól. A Vörös Hadsereg győzelmei nyomán forradalmi átalakulás indult meg hazánkban, a nép vette kezébe a hatalmat és elűzte a kizsákmányoló osztályok képviselőit. Megteremtődtek a feltételek a népi demokratikus állam kialakítására.

Dunántúlon még tombolt a harc, amikor 1945. március 17-én az Ideiglenes Nemzeti Kormány elfogadta a nagybirtokrendszer megszüntetéséről és a földműves nép földhözjuttatásáról szóló rendeletet. A földreform a nagybirtokrendszer megszüntetésével a magyar földműves nép évszázados álmát váltotta valóra és birtokába adta ősi jussát, a földet.

A földbirtokreform végrehajtása során a törvény 20. §-a értelmében az igénybevett földbirtokokból 10—100 kh kiterjedésű erdők állami ellenőrzés mellett községi tulajdonba kerültek. Így a népi hatalom egy csapásra megvalósította minden haladó erdész évszázados törekvését és az erdőket kivette a feudális erdőbirtokosok, bankok, egyházak, részvénytársaságok kezéből és az egész társadalom érdekében biztosította a közösség távlati érdekeit is figyelembevevő, állami tulajdonon, illetve ellenőrzésen alapuló gazdálkodás feltételeit.

Az új körülmények nehéz helyzet elé állították az erdészetet. Állami tulajdonba kellett venni az ország erdőterületének kerekén 75%-át, meg kellett szervezni az új államerdészeti apparátust, ki kellett alakítani az egységes erdőgazdaságpolitikai irányvonalat és meg kellett szervezni a termelést a legrövidebb idő alatt. A háborút közvetlenül követő években legfontosabb feladat a háborús károk helyreállítása, a gazdasági élet megindítása volt, ami hatalmas tömegű fát igényelt.

A külkereskedelmi forgalom még érthetően nem állt helyre, így a bányák megindításához szükséges bányafát, a vasutak helyreállításához szükséges talpfát, az épületek helyreállításához szükséges faanyagot és a téli tüzelőellátáshoz szükséges tüzfát alapvetően a magyar erdőgazdaságnak kellett biztosítania. Ugyanakkor a háborús túltermelések következtében hatalmas felújítatlan vágásterületek, elmaradt nevelővágások terhei nehezedtek a múlt rablógazdálkodásának következményeként a magyar mezőgazdaságra.

A felszabadult országban legelsőként államosított üzemek, az állami erdőgazdaságok teljes mértékben megfeleltek feladatuknak. Gyorsan kialakult az államerdészeti szervezete, erdőmérnökök, erdészek ezrei álltak lelkesedéssel munkába és miközben ellátták fával az országot, megkezdték a vágásterületek beerdősítését, új erdők telepítését. A külkereskedelmi kapcsolatok fokozatos kiépítésével és a normális gazdasági élet kialakulásával összhangban a rendkívüli használatok következetesen csökkentek és 1949-re már beállt az üzemtervi elgondolásoknak megfelelő, a jövő érdekeit is messzemenően figyelembevevő gazdálkodás. Az első hároméves tervvel megkezdődött a felszabadulás utáni tervszerű erdőgazdálkodás korszaka. A kialakult helyzetben hazánk már nem állt egyedül. A Szovjetunióval és a népi demokratikus államokkal szövetségben a kölcsönös érdekek figyelembevételére épülő gazdasági kapcsolatok alapján fejlődik gazdaságunk. Így a fában jelentkező szükségleteinket is biztosítani tudtuk, elsősorban a Szovjetunióból.

A felszabadulás óta eltelt kerekén 20 esztendő erdőgazdálkodásának tervezői, megvalósítói, résztvevői részben itt ülnek az ünnepségen, részben ma is munkahelyükön dolgozva gondolnak egy pillanatra a nevezetes évfordulóra. Úgy vélem ezért, hogy erről a korszakról összefoglaló objektív értékelést majd csak az utókor fog adhatni.

Mégis, a két évtized elég hosszú idő és a számszerűen is mérhető fejlődés elég jelentős ahhoz, hogy néhány megállapítást tárgyilagosan már ma is megtehessünk. A fejlődés egyik legfontosabb jellemzője, hogy az összes szükséges feltételek megteremtése révén a fakitermelés gyors ütemben növekszik és amíg — kerek szá-

mokban — 1920—38 között az évi átlagos bruttó kitermelés 3,5 millió m³ volt, ez 1960-ban 4,0, 1965-ben 4,5, 1970-re pedig a tervek szerint az 5,0 millió m³-t is meg fogja haladni. Ugyanakkor a megtett intézkedések folytán az erdőgazdaságban folyamatosan megteremtjük a kitermelés további növelésének megalapozott feltételeit. Így az erdőgazdálkodás arányos lépést tart népgazdaságunk általános fejlődésével, noha faimportunk a szükségletek folytonos növekedése folytán változatlanul igen magas.

Jelentősen megnöveltük az erdőterületeket. Míg az ország erdősültsége a két világháború között lényegében nem változott, addig az elmúlt 20 évben 12,1-ről 15,5%-ra növekedett, ami azt jelenti, hogy két évtized alatt kereken 300 000 ha új erdőt telepítettünk. Emellett lényegében sikerült felszámolni a háborús túltermelésekből származó hatalmas erdősítési hátralékokat és a rendes évi vágásfelújításokkal együtt kereken 300 000 ha erdőt újítottunk fel. Ez annyit jelent, hogy a jelenlegi erdőterületünknek kereken 40%-át az elmúlt 20 év alatt létesítettük!

A háború előtti és alatti, kézi- és fogaterőre alapozott, lényegében tarvágásos extenzív gazdálkodásról viszonylag rövid idő alatt áttértünk a belterjes erdőgazdálkodásra, felemelve az előhasználatok arányát 16—18%-ról 40% fölé és kifejlesztve azt a korszerű feltáró hálózatot, ami a gépi technika tömeges alkalmazását lehetővé tette.

Létrehoztuk azt a korszerű erdőrendezési szervezetet, amely lehetővé tette az erdők olyan magasfokú üzemtervezettségét, amellyel megbízhatóság és pontosság dolgában a nemzetközi élvonalba kerültünk.

Megkezdtük olyan fafeldolgozó ipar kiépítését, amely alkalmas arra, hogy egyre kiterjedtebben hasznosítsa hazánk egyik legfontosabb nyersanyagát, a fát.

Az egyetemi, közép- és alsófokú szakoktatás korszerűsítésével és kiépítésével biztosítottuk a nagyarányú fejlesztés szakember szükségletét, a tudományos kutatás kifejlesztésével pedig a gyakorlat előtt álló feladatok tudományos megoldását, megalapozását.

Végül az Országgyűlés megalkotta „Az erdőkről és vadgazdálkodásról” szóló 1961. évi VII. törvényt, az új erdőtörvényt. Legfontosabb rendelkezései a termőhelynek megfelelő elegyes állományok kialakítása, a termőtalaj védelme, az üzemtervszerinti gazdálkodás, a közérdekű erdőtelepítések előírása.

Az erdészeti személyzet fontosságának elismerését és megbecsülését jelenti az erdész egyenruha rendszerezéséről, a szolgálati lőfegyver viseléséről és használatáról szóló rész. Első ízben mondja ki a törvény Magyarországon az általános tilalmat az erdőkben való legeltetésre. Ezek az erdővédelmi tárgyú törvénykezések olyan több évtizedes, sőt esetenként évszázados viták végére tettek pontot, amelyek megvalósításáért rengeteg küzdelmet folytattak az Egyesületbe tömörült szakemberek.

Az elmondottak tükrében úgy vélem, nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy mindazok az erdészek, akik ebben a történelmi korszakban éltek, tevékenykedtek, becsülettel eleget tettek népük, hazájuk iránti kötelezettségüknek.

Hogyan vette ki részét a feladatokból az Erdészeti Egyesület, miként találta meg helyét az új társadalomban az immár nyolc évtizedes régi szervezet?

A háborút közvetlenül követő években az Egyesület létezett, de alig funkcionált. A vezetőség részben szétszóródott, meghalt, a tagság jó része az új erdőgazdasági szervezetbe, az új rendbe való beilleszkedés problémáival volt elfoglalva. Egyre inkább érezte azonban mindenki az Egyesület életrekléttségének szükségességét és hiányolta a megszokott Erdészeti Lapok megjelenését. Végre 1948. március 20-án összejött a háború után az első tisztújító rendkívüli közgyűlés. Ezen a régi vezetőség formálisan lemondott és új vezetőséget választottak *Sébor János* egyetemi tanár elnökletével. Az elnök székfoglaló beszédében annak a meggyőződésének

adott kifejezést, hogy az Egyesület demokratikus újjászervezése biztosítja számára azt az utat, amelyen haladva a legnagyobb szolgálatot teheti a magyar erdőgazdaságnak. Szakszerűség, tárgyilagosság, önzetlen kartársi együttműködés legyenek vezérelvei továbbra is.

Az Egyesületből kimaradtak a volt birtokos osztály képviselői és szélesre tárta kapuit az erdészeti üzemi tisztek, erdészek előtt, közös munkára hívta mindazokat, akik készek önzetlenül munkálkodni szeretett szakmájuk, az erdőgazdálkodás felvirágoztatásán.

Megszűntek végre a társadalmi alapjai annak az úri rendnek, amely válaszfalat vont sokszor az erdőmérnökök, üzemi tisztek, alerdészek és általában mindazok közé, akik egyazon célért, a közösség érdekéért, a magyar erdőgazdaság fellendítéséért dolgoztak. A társadalmi válaszfalak leomlása, a volt birtokosok kirekesztése az Egyesületből és az összes erdészek összefogása az újjáalakult Egyesületben azonban csak a feltételeket teremtette meg, mert évtizedes közös munkára volt szükség, míg az emberekben meglévő előítéletek fokozatosan feloldódtak és tagságunk óriási többsége megértette, hogy szocialista rendszerünkben ma már csak a nép, a társadalom érdekében végzett munka adhat megbecsülést, nem pedig a származás, vagy pusztán a magasabb szakképzettség. Így ma már 20 évi munka után elmondhatjuk, hogy tagságunk nemcsak az erdészet fellendítése területén alkotott maradandót, de társadalmilag is összeforrott, ami talán még nehezebb feladatot jelentett. Ebben a munkában Egyesületünknek elvülhetetlen érdemei vannak.

Még 1948-ban megindul az *Erdészeti Lapok* is, amely rövid szüneteltetés után 1952-ben *Az Erdő* címmel kezdi meg újra működését.

Az Egyesület felszabadulás utáni életének alakulása szempontjából döntő jelentőségű esemény volt a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének (MTESZ) megalakulása 1948. június 29-én. Az Erdészeti Egyesület elsőként lépett be a MTESZ-be, amelynek jelenleg is az egyik legnagyobb taglétszámú tagja, szilárd támasza.

Jelentős lendületet adott az Egyesület munkájának a Kormány 1040/1954. számú rendelete, amely az erdőgazdasági termelés fejlesztésére vonatkozott. Az említett MT határozat hosszú időre megszabta az erdőgazdálkodás fejlesztésének irányát és előtérbe kerültek a műszaki fejlesztés és tudomány kérdései. Ez élenkítőleg hatott a társadalmi munkára is. Igen jó kapcsolat alakult ki az Erdészeti Főigazgatóság és az Egyesület között. Ezt dokumentálta az OEF vezetőjének 9/1955. számú rendelete az OEF, valamint a MTESZ-hez tartozó műszaki tudományos egyesületek együttműködésének elmélyítéséről.

Megszilárdult az Egyesület anyagi helyzete is, amit az egyéni tagdíjakon felül az erdőgazdaságok jogi tagsága és az OEF támogatása alapoz meg.

A szervezeti, anyagi, személyi tényezők mellett meg kell említeni azt az alapvető változást, amely a MSZMP politikájának következetes érvényesülése folytán bekövetkezett és ami lehetővé tette az alkotó készség kibontakozását. Az erdészeti szakemberek is egyre inkább érezték az irányukban megnyilvánuló, fokozódó bizalmat, az értelmiség növekvő megbecsülését.

Így kialakult az Egyesületnek három — egymással szorosan összefüggő alapvető funkciója:

Az OEE társadalmi vitafórum. Tolmácsolója, de egyben formálója is a szakemberek közvéleményének műszaki, tudományos, oktatási, gazdaságpolitikai kérdésekben.

Szakklapjának hasábjain, szakosztályai, helyi csoportjai ankétokon, gyűléseken terjeszti a szakmai ismereteket, szervezi a szakemberek továbbképzését, tájékoztatja tagjait a tudomány és gyakorlat legújabb eredményeiről.

A MTESZ, az OEF vagy más vezető szervek felkérésére, vagy saját kezdeményezéséből javaslatokat dolgoz ki, előterjesztéseket véleményez az erdészeti tudomány és technika fejlesztésének előmozdítására.

Az Egyesület vezető szerveit jelenleg 6 bizottság és 11 szakosztály támogatja. Az erdőgazdaságok székhelyein helyi csoportjaink működnek. 5000 főnyi tagságunk magában foglalja nemcsak az államerdészet szakképzett dolgozóinak, az erdőmérnokok, erdősztechnikusok, erdészek, adminisztratív dolgozók zömét, de tagjaink között megtaláljuk az Egyetemet, az ERTI, az Állami Gazdaságok Főigazgatósága, a Vízügyi Főigazgatóság, Tanácsok és mindazon szervek erdészeti dolgozóit, akik valamilyen formában kapcsolatban állanak az erdőgazdálkodással. Így Egyesületünk gyakorlatilag átfogja az egész magyar erdőgazdálkodást és soraiba tömöríti mindazokat, akik készek a magyar erdőgazdaság fejlesztéséért dolgozni.

Az Egyesület alkotó ereje teljében, gazdag tapasztalatok birtokában, további még nagyobb tettekre készen érkezett el alapításának századik évfordulójához. Ünnepségszövegünk alap gondolata a múlt méltó megünneplése mellett elsősorban az, hogy kijelöljük a jövő feladatait.

A tudományos ülészek megnyitó előadása vázolni fogja a magyar erdészet előtt álló legfőbb feladatokat, majd szakmánk legjobbjai fogják kifejteni elgondolásukat az erdőgazdaság egyes ágazataiban és rámutatnak a legfontosabb problémákra, valamint azok lehetséges megoldásaira.

Úgy gondoljuk, hogy ez egyben program is, amely nemcsak Egyesületünk közvetlen teendőit fogja jelenteni, de utat mutat egész erdőgazdálkodásunk fejlesztéséhez.

Úgy vélem, hogy a második évszázad küszöbére érkezve nyugodt lelkiismerettel jelenthetjük, hogy a következő, előttünk álló korszakban a magyar erdészek méltó elődeik nyomdokain haladva teljesíteni fogják dolgozó népünk, szocializmust építő szeretett hazánk iránti kötelességüket.

Dr. Osztrovski György,

az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság alelnöke:

Tisztelt ünnepi Közgyűlés!

Mély megilletődéssel és tisztelettel üdvözlön a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége elnöksége nevében a 100 éves Erdészeti Egyesületet. Száz év még történelmileg is nagy idő és különösen nagy egy társadalmi egyesület életében, amelynek mozgástörvényei is sok szempontból mások, mint szervezettebb állami vagy más szervezeteké. Az 1866. XII. 9.-e nevezetes dátuma az Egyesületnek, 760 taggal ekkor alakult meg az Országos Erdészeti Egyesület annak a nagy nevű Bedő Albert titkárnak a vezetésével, aki tudományos és szervező munkájával a magyar erdészet egyik legnagyobb egyéniségévé vált. E 100 év alatt az Egyesület sok-sok nehéz feladatot teljesített. A feladatok a kor viszonyainak megfelelően hol szűkebb, hol szélesebb területen jelentkeztek, de az Országos Erdészeti Egyesület tevékenységét végig az jellemezte, hogy az ország gazdasági életének előre vitelén, a szakmát általában jellemző gazdasági és műszaki feladatok megoldásán igen sikeresen tudott munkálkodni. A 100 éves működést majd az a kötet fogja ismertetni, amely rövidesen megjelenik az Egyesület történelméről. Ennél idősebb egyesülete az országnak csak egy van, az 1848-ban alakult Magyarhoni Földtani Társulat és talán érdekes, hogy a két legöregebb egyesülete az országnak tulajdonképpen az ország legnagyobb nyersanyag kincsei feltárásának, gondozásának, az ezzel kapcsolatos problémák megoldásának szentelte tevékenységét.

Az Egyesület munkásságát tehát jellemezni fogja ez a rövidesen megjelenő centenárium kiadvány, de méltón jellemzi az Egyesület munkásságát az Egyesület folyóirata, Az Erdő is. Ez ma már az erdészeti tudományok, a szakma legfontosabb fórumává vált. Az Egyesület történelmi fejlődésében az erdészet eleven élő lelkiismerete volt, hiszen igen sokszor olyan nehéz társadalmi és egyéb viszonyok között kellett megvédenie a magyar erdőművelés érdekeit, annak a bonyolult, nehéz, hosszú évtizedekre előtekintő munkának szellemében, amely nem jellemez sok más szakmát. Ilyen szempontból az Egyesület úttörő és elvülhetetlen munkát végzett. Az alapításkor 760 tagot számláló Országos Erdészeti Egyesület ma, 100 éves évfordulóján 4500 tagot vallhat magáénak, és hatáson tevékenységét az ország terü-

letén 30 helyi csoportban feje ki. Az Országos Erdészeti Egyesület a múltban és most is igazi találkozóhelye, fóruma az erdésztársadalomnak. A MTE SZ székházában elhelyezett egyesület 9000 kötetes könyvtára minden, az erdészet bármelyik kérdése iránt érdeklődő erdészeti és más szakember számára lehetőséget nyújt a tudományos búvárkodásra. Igen jelentős eseményei a társadalmi életnek azok a rendezvények, amelyeket az Országos Erdészeti Egyesület évente szervez és ahol mindig olyan kérdések megoldására irányítják az ország figyelmét, amelyek megoldása népgazdasági szempontból lényeges és rendszeren túl mennek a szűk szakmai problémákon. A tudományos egyesület szakbizottságai is igen hatékonyan működnek és minden egyes műszaki fejlesztési kérdésnél igen jó kapcsolatot alakítottak ki a különböző egyéb egyesületekkel. Sokáig az jellemezte az erdésztársadalmat, hogy éppen a problémák sajátossága miatt kissé el voltak szigetelve más szakmák szakembereitől. Talán szimbólum volt az erdő, a fa, amely a maga egészséges légkörével és egy-egy fa életében a fennálló hosszú évtizedes növekedési, fejlődési idővel összehasonlíthatóan szinte izolálta az erdésztársadalmat a napi élet forgatagában levő más szakemberektől. Ma azonban ez az izoláltság megszűnt. Ma az erdésztársadalom összeforrt a műszaki tudományos szakemberek minden rétegével és mindig meg tudják ragadni a közös tudományos, ipari, gépészeti, biológiai legfontosabb problémákat.

Népgazdasági szerepét Madas elvtárs már ismertette az erdészetnek, én ezt még csak annyival szeretném kiegészíteni, hogy ma több, mint 10 millió rubel és dollár behozatalt jelent évente a fa nyersanyag, cellulóz biztosítása és ezért a kulturált fafeldolgozás a magyar ipar egyik központi, legfontosabb iparágává fejlődött. Ennek a fejlődésnek nehézségeit, problémáit a tisztelt jelenlevők igen jól ismerik. De azt is láthatjuk, hogy az eredmények kétségtelenül nagyok és bár sokszor kemény,

nehéz harcot is jelent bizonyos problémák megoldása, az eredmények mégis csak mutatkoznak. Ha pl. a vasútnak a betonalj használatával kapcsolatos, 15—20 évvel ezelőtti álláspontját ismerjük, akkor láthatjuk, hogy 10—15 év alatt egyik legnehezebb fronton sikerült elérni azt, hogy ma már a betonalj normális, megszo-kott, a vasutasok körében szeretett építőanyag. Ez oda vezetett, hogy mivel kénytelen volt ezt a vasbeton iskolát megteremteni éppen a fahiány miatt, ma Magyarország az ilyen betonaljgyárak legnagyobb exportőre Európában. Már Európa igen sok államába, nyugatra, keletre, a Szovjetunióba exportál ilyen komplett vasbetonaljgyárakat. És ez sok minden más termékre is vonatkozik. Tennivalónk természetesen még igen sok van. Hogy kevésbé örvendetes eredményt is ismer-tessek, pl. a csomagoló ipar, amely 100 000 m³-eket használ fel évente fanyers-anyagból, s e tekintetben Európában sajnos Magyarország ma a legnagyobb fa-felhasználó ország. Mi használunk fel faanyagot viszonylag legnagyobb mértékben csomagolásra, holott ha már megfelelő kulturált karton és egyéb iparunk vol-na, akkor ezen lényegesen lehetne változtatni. A problémák még tovább fognak bonyolódni, hiszen egy sor szerkezeti anyagban a fahelyettesítés alumíniummal, műanyaggal, éppen a napjainkban zajlik és ezek a forradalmi anyagátalakulások nem egyszerű folyamatok. Ismétlem, sajnos harcolni is kell annak ellenére, hogy elméletileg teljesen világos és teljesen áttekinthető folyamatról van szó. Úgy lát-szik azonban, hogy sok minden nem megy harc nélkül. Akkor hát ezért is harcolni kell, ahogy a tisztelt jelenlevők régi egyesületi tagtársai is vívtak hasonló csatákat, természetesen más történelmi viszonyok között. Ismétlem, a népgazdasági prob-lémák között a fa és a cellulóz kérdés az elsők közé lépett elő.

Az Egyesület munkáját a nagyon aktív tagságával, a társadalmi dolgozók áldozat-kész munkájával tudja végezni. Jelentős problémákat kíván az Egyesület megol-dani az 1966-os évben és az 1967-es munkatervben is. A társadalmi réteg nehány-százados körén túl az Egyesület nem végezhetné olyan jól munkáját, mint ahogy azt teszi, ha nem állna az élén az Egyesületnek olyan vezető csoport, amely megra-gadja a munka javát és a legkényesebb, legizgalmasabb kérdéseket is kellő időben felismeri, megtalálják és meg is hallgatják az Egyesület tagságát olyan vonatko-zásban, hogy az Egyesület munkásságát helyes irányba fejlesszék.

Engedjék meg, hogy a MTESZ elnöksége nevében köszönetet mondjak az ál-do-zatkész erdész-társadalomnak és az Országos Erdészeti Egyesület fáradtságot nem kímélő vezető testületének, akiknek harmonikus munkájával érte el az Egyesület szép eredményeit és akiknek körében ülheti meg a 100 éves évfordulót. A Magyar Népköztársaság kormánya is elismeri az Országos Erdészeti Egyesület jó munká-ját s kormánykitüntetéssel kívánja jutalmazni azokat, akik ennek a társadalmi mozgalomnak a kivívásában és kiépítésében a legnagyobb eredményeket mutat-ták fel.

A Munka Érdemrend arany fokozatát kapja:

Madas András, az Országos Tervhivatal főosztályvezetője, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke. Tíz éve elnöke az Országos Erdészeti Egyesületnek. Irányító és szervező munkájával nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy az Egyesület tevén-yessége a legfontosabb népgazdasági feladatok megoldására irányuljon. Tevén-yessége révén az Egyesület hatóköre kiszélesedett, az egész országot behálózó vidéki szervezetek munkájába az erdészeti szakemberek jelentős része bekapcsoló-dott. Kezdeményezésére az Egyesület keretében újabb szakosztályok, bizottságok alakultak, amelyek az erdőgazdálkodás szempontjából fontos javaslatokat dolgoz-tak ki. Széleskörű szakmai ismerete, közvetlen emberi magatartása folytán az Egye-sület tagsága körében közszeretettel örvend. E mellett mint az MTESZ Ügyvezető Elnökségének tagja, a Szövetség munkájában és irányításában hatékonyan részt-vesz.

A Munka Érdemrend ezüst fokozatát kapja:

Imreh János, az Országos Erdészeti Főigazgatóság főosztályvezető helyettese, az Országos Erdészeti Egyesület választmányi tagja, az Egyesület keretében kifejtett társadalmi munkássága elismeréseképpen. Az Egyesület folytonosan szélesedő társadalmi tevékenységével párhuzamosan növekvő költségvetési, pénzügyi feladatok megoldásához nyújt rendszeres segítséget. Körültekintő szervezésével az Egyesület számvizsgáló bizottsága a költségvetés tükrében vizsgálhatta és értékelte a társadalmi munka hatékonyságát, majd ennek alapján irányt mutatott a központi és vidéki társadalmi munka eredményesebbé tételéhez.

Jérôme René, az Országos Erdészeti Főigazgatóság főelőadója, *Az Erdő* című folyóirat szerkesztő főmunkatársa, az Egyesület keretében kifejtett társadalmi munkássága elismeréseképpen. Nagy szakmai rátermettségével az Egyesület műszaki propaganda munkájának jobbá, eredményesebbé tételéhez nyújtott számottevő segítséget. Szervezőmunkája eredményeként az Egyesület szakmai folyóiratának színvonala emelkedett, tartalmilag gazdagabbá vált, mind jobban kielégíti az egyesületi tagság széleskörű szakmai igényét.

A Munka Érdemrend bronz fokozatát kapja:

Beck Antal, a Mecseki Állami Erdőgazdaság fásítási előadója, az Országos Erdészeti Egyesület elnökségének tagja, az Egyesület keretében kifejtett társadalmi munkája elismeréseképpen. Hasznos javaslataival rendszeresen segíti az Egyesület és az elnökség munkáját. A helyi csoport keretében az erdőgazdaság üzemi területén kívüli erdőtelepítések és fásítások távlati terveinek kidolgozásával komoly eredményeket szerzett. Ilyen irányú terveinek megvalósítása eredményeként — főleg termelőszövetkezetek területén — több mint 5000 hektár új erdő és fásítás létesült. Munkájában bátran alkalmazta az új telepítési eljárásokat. A gyorsan növényöző fajok és fenyők telepítésével nagymértékben hozzájárult Baranya megye erdőültettségének növeléséhez.

Jáhn Ferenc, a Nyugatbükki Állami Erdőgazdaság műszaki csoportvezetője, az Országos Erdészeti Egyesület egri csoportjának titkára, az Egyesület keretében kifejtett társadalmi munkássága elismeréseképpen. Jáhn Ferenc kiváló műszaki érzékkel rendelkező erdőmérnök, aki nagy hozzáértéssel alkalmazza az új eljárásokat és az egyszerű műszaki megoldásokat. Főként a tapasztalatcserék és a szakmai továbbképző előadások gondos előkészítésével, szervezésével és lebonyolításával szerzett érdemeket. Az Egyesület gépesítési szakosztályában rendszeres társadalmi munkájával hozzájárult ahhoz, hogy a szakosztály a gyakorlati munkában érvényesíthető számos javaslatot állított össze.

Kárall János, a Kisalföldi Állami Erdőgazdaság főmérnöke, az Országos Erdészeti Egyesület győri csoportjának titkára, az Egyesület keretében kifejtett társadalmi munkássága elismeréseképpen. Számos javaslatára az elnökség eredményesen hozott határozatokat az erdőgazdálkodás fejlesztésére. Ezek sorából kiemelkedik a területi szervezetben összeállított győri zöldvezeti program kidolgozása.

Dr. Madas András:

Megköszönöm *Osztrovszki György* elvtársnak a MTESZ elnöksége nevében mondott szavait és ezen a talán formális köszöneten túl engedjék meg, hogy mint az erdész-társadalom tagja szívből megköszönjem *Osztrovszki elvtársnak* azt a szeretetet, amellyel mindig képviseli az erdészet ügyeit és hatalmas tudásával nagy segítségünkre van különösen az erdőgazdaság ipari fejlesztésének megoldásában.

Úgy gondolom, hogy a kitüntetettek nevében csak megismételhetem azt, amit az ünnepi beszédben mondtam: ez csak méginkább kötelez minket arra, hogy további erőfeszítéseket tegyünk az erdészet érdekében.

Felkérem *Földes László* elvtársat, hogy az Erdészet Kiváló Dolgozója kitüntetéseket adja át.

Földes László:

Az Országos Erdészeti Egyesület alapításának 100 éves évfordulója alkalmából az erdőgazdálkodás fejlesztése terén végzett eredményes munkájuk elismerésül az „Erdészet Kiváló Dolgozója” kitüntetésben részesítem a következőket:

Sarkadi György műszaki vezető, Hajdúsági Áll. Erdőgazdaság, Debrecen

Fülöpp Zoltán főelőadó, Orsz. Erdészeti Főigazgatóság, Budapest

Szeghalmi Ferenc főelőadó, Áll. Gazdaságok Főigazgatósága, Budapest

Schuster Viktor szakelőadó, Erdei Termékeket Feldolgozó és Értékesítő Vállalat, Budapest

Gáspár Hantos Géza erdőművelési csoportvezető, Keszthelyi Áll. Erdőgazdaság, Keszthely

Mikevári Tivadar áll. erd. szakmai irányítási csoportvezető, Keletbükki Áll. Erdőgazdaság, Miskolc

Király Pál erdőgazdasági felügyelő, Börzsönyi Áll. Erdőgazdaság, Vác

Palotay István, Erdőrendezés vezetője, Zalaegerszeg

Bogár István csoportvezető, Orsz. Erdészeti Főigazgatóság, Budapest

Szilágyi József műszaki csoportvezető, Dél-somogyi Áll. Erdőgazdaság Kaposvár

Dr. Ecsedy Sándor műszaki csoportvezető, Magasbakonyi Áll. Erdőgazdaság, Pápa

Király László fejlesztési csoportvezető, Áll. Erdőrendezés, Budapest

Keresztes György erdőgazdasági felügyelői csoportvezető, Szombathelyi Áll. Erdőgazdaság, Szombathely

Tóth Mihály erdőművelési előadó, Cserháti Áll. Erdőgazdaság, Balassagyarmat

Molnár István erdőhasználati csoportvezető, Mecseki Áll. Erdőgazdaság, Pécs

További munkájukhoz sok sikert és jó egészséget kívánok.

Dr. Madas András elnök megköszöni a kitüntetések kiosztását.

Ezután szót ad a közgyűlés vendégeinek.

Ing. Philipp Thurn,

az osztrák erdészeti egyesület elnöke

Tisztelt Elnök úr, tisztelt ünneplő közönség!

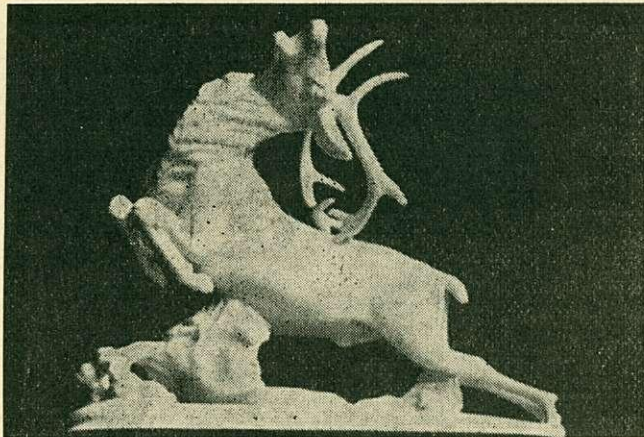
Előljáróban elnézést kell kérnem, hogy nem magyarul beszélek, hanem saját nyelvemen. — Ha most csak egészen röviden szólok, ez csak azért van, mert földrajzilag tekintve az összes külföldi küldöttség között az ülés székhelyéhez, Sopronhoz, a legközelebb vagyunk. Erdészeti Egyesületünk székhelye Bécs csupán 70 km távolságra van innen.

Az osztrák erdészeti egyesület örömmel fogadta el kedves meghívásukat egyesületük 100 éves jubileuma alkalmával. Engedjék meg, hogy ez ünnepélyes alkalomból Egyesületüknek szívből gratuláljunk és vendégszeretetükért, amellyel Magyarországon bennünket fogadtak a legmélyebb köszönetünket fejezzük ki. —

Az itt jelenlevő erdész kollégák közül azok, akik most júniusban a madridi erdész világtalálkozásra részt vettek, bizonyára arra a meggyőződésre jutottak, hogy a jelen és a jövő erdőgazdálkodásának nagy problémáit csak közös együttműködéssel lehet megoldani. Úgy gondolom, hogy az európai erdőgazdálkodás egymás közötti kontaktusa különösen fontos, mert mi európaiak olyan hagyományos erdőgazdálkodást folytatunk, amelyet klasszikus erdőgazdálkodásnak is lehet nevezni, mivel erdeinknek számos olyan szociális funkciót vagy védőfunkciót kell teljesíteniük, amelyeknek az erdőhasználatot folytató nagy erdőterülettel rendelkező országokban kevésbé van jelentőségük.

Mi osztrák erdészek a magyar erdészkollégákkal már évek óta kapcsolatban állunk. Jó magam is számos szép magyar erdőt ismerek Eger és Miskolc környékén és számos magyar erdész vett részt osztrák erdészeti konferenciákon. Ilyen kapcsolat kölcsönös megértést hoz létre és reméljük, hogy ilyen fajta megbeszélések a jövőben még gyakrabban lesznek. Úgy gondolom, hogy a dunai országok gazdasági együttműködése természetes alapnak tekinthető.

*Dem ungar. Fortsverein zum
Centenarium der österr.
Forstverein*

Meg vagyok arról győződve, hogy a Soproni Erdészeti Konferencia számos erdészeti probléma tisztázásához jelentősen hozzá fog járulni és az osztrák delegáció nevében ehhez sok sikert kívánok.

Prof. Marin Marinov,

a bolgár erdészeti műszaki szövetség elnöke:

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Drága Kollégák!

Engedjék meg, hogy a bolgár erdészeti egyesület tagjai és saját magam nevében szívélyesen üdvözljem az Önök nagy ünnepét, az Országos Erdészeti Egyesület 100 éves jubileumát.

Teljes szívemből kívánok Önöknek újabb sikereket az új erdők telepítése és az erdőgazdaságok vezetése terén.

A magyar erdészek méltán lehetnek büszkéek arra a nagy munkára, amit a nem könnyű 100 év alatt végeztek, sok nehézség közepette, mert óriási sikereket értek el az erdőgazdálkodás minden területén az ország erdőállományának gazdagítása terén.

Az Önök sikerei közül már jó néhány ismert Bulgáriában. Sok szakemberünk járt Önöknél és ismerkedett elért eredményeikkel, amit az erdeifenyő, nyár, tölgyeleges bükk és fenyő állományok, valamint egyéb telepítések terén elérték. Az ezen a területen elért jó eredményeiket a mi erdőgazdaságaink sikeresen alkalmazzák és ezért a bolgár erdészek hálás köszönetet mondanak kollégáiknak, a magyar szakembereknek. Mi a jövőben is figyelemmel kísérjük az Önök munkáját és együtt fogunk örülni az elért eredményeknek.

Önöknél igen jól felkészült, tudásukat kutatásokkal elmélyített szakemberek, tudományos kutatók és gazdasági vezetők vannak, s ez biztosíték arra, hogy az erdőgazdálkodás nehéz feladatait, mindazt, ami az ország erdőállományának gazdagítása céljából szükséges, meg tudják oldani.

Az Országos Erdészeti Egyesület 100 éves jubileuma alkalmából engedjék meg, hogy még egyszer szívélyesen üdvözljem Önöket, jó erőt és egészséget, szép országuk építéséhez sok sikert kívánva.

Prof. Ing. Anton Sokol,

a zólyomi erdészeti és faipari egyetem tanára:

Mélyen tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

Engedjék meg nekem, hogy az Önök tanácskozásán minden egyes kedves Kollégát a zólyomi erdészeti és faipari egyetem nevében a legszívélyesebben üdvözljek. Mindnyájunk előtt nagyon jól ismert az a sok munka, melyet az Országos Erdészeti Egyesület hosszú fennállása alatt az erdészeti tudományok és erdészeti gyakorlat érdekében végzett. 1918 előtt Slovensko mai területén mi is sokszor éreztük az Önök hathatós támogatását. Hiszen az Egyesület vándorgyűléseit sok városunkban tartotta. Ezek nem csak gyűlésezések voltak, hanem az erdészeti objektumokban tett tanulmányi kirándulások, séták, ahol megvitatták, megbeszélték a legkorszerűbb problémákat. Ezek a viták és a tapasztalatok kicserélése előbbre vitték az erdészeti gyakorlatot. Amikor magasan értékeljük az Önök munkáját, kívánjuk, hogy a jövőben újabb lendülettel tovább vigyék, tovább folytassák ezt a munkát és kapcsolódjanak bele az erdőgazdaság további felemelkedésébe. Az Önök további munkájához minden munkatársuknak és az Egyesület tagjainak szívből jövően erőt, egészséget és sikert kívánok!

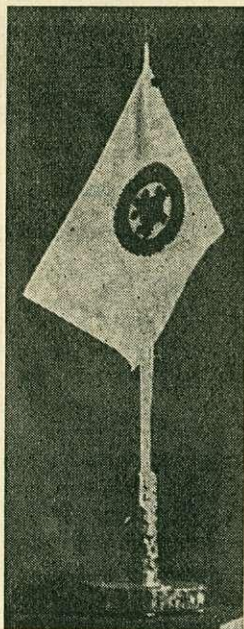
Prof. dr. Kalle Putkisto,

a helsinki egyetem erdőhasználati és munkatudományi intézetének igazgatója, a finn erdőmesterek egyesületének elnöke:

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Száz esztendő a világtörténelemben nem nagy idő, de a rendszeres és céltudatos erdőgazdálkodásban eltöltött száz esztendő határozottan hosszú időszak.

Abban a megtiszteltetésben részesültem, hogy a finn erdészek és a finn erdőmesterek országos egyesületének szívélyes üdvözlését tolmácsolhatom ez ünnepélyes alkalommal és ezen felül egyesületünk csekély ajándékait adhatom át az Országos Erdészeti Egyesületnek örök emlékül. Kérem fogadják szívélyesen e kis zászlót és kívánom, hogy hozzon a következő száz évben sok szerencsét és jó eredményeket.

100 éves fennállása alkalmából
sok szerencsét és jó munkát
kívánunk

SUOMEN METSANHOITA-
JALIITTO ry

Velizár Velasevic,

a jugoszláv mérnökök és technikusok szövetségének titkára:

Kedves Barátaim! Kedves Szaktársak!

Kellemes kitüntetésnek érzem, hogy nekem jutott osztályrészül üdvözölni Jugoszlávia erdészeti szövetsége nevében az Országos Erdészeti Egyesületet és az ünneplő közönséget a 100 éves jubileum alkalmából. Száz év erőfeszítései az erdészet fejlesztése érdekében, amelyen oly hévvel és odaadással dolgozott az Országos Erdészeti Egyesület — minden megbecsülést megérdemelnek a jelen kortól. E tekintélyes múlt alatt sok sikeres eredmény adatai halmozódtak fel, s ezeket Jugoszlávia erdészeti szövetsége is sikeresen alkalmazza. Tekintettel arra, hogy szomszédos országok vagyunk és mivel hagyományos barátság köti össze Jugoszlávia és Magyarország népét, hasonló a sorsa épp úgy, mint amilyen barátság és szakmaszeretet jellemzi a két nép erdészetét. Én úgy gondolom, hogy jó lenne olyan lépéseket tenni a jövőben, amelyek még jobban összekapcsolnák erdészeink problémáit és elősegítenék a kölcsönös megismerést. Itt elsősorban kölcsönös szakmai látogatásokra gondolok, melyeket gyakrabban kellene, hogy rendezzünk, továbbá tudományos kiadványok rendszeres cseréjére és más egyéb szakmai kapcsolatokra. Úgy gondolom, hogy ez mindkét ország erdészete javára válna és hozzájárulna az erdészet továbbfejlesztéséhez a haza, a közösség, a nép életének megjavulására mindkét országban. Az eddig véghezvitt nagy munka, amelyet az Országos Erdészeti Egyesület kifejtett az erdészeti tudomány továbbfejlesztése terén, nemcsak Magyarországnak szolgált, ezeket a rendkívüli eredményeket más országok is használják a mindennapi életben. *Fehér, Györffy, Kopecky*, hogy ne is említsek másokat, épp úgy a magyar erdészeké, mint ahogy a miénk is. Mi legalább is úgy érezzük. Ezért úgy gondolom, hogy ez az örömnemzet nemcsak az egybegyűltek ünnepe, hanem az egész magyar erdészeti és mindazoké a külföldieké is, akik szívükön viselik az erdők sorsát.

Éljen az Országos Erdészeti Egyesület!

Dr. Ing. Boleslav Saczuk,

a lengyel erdészeti és faipari egyesület elnöke:

Elnök Úr, mélyen tisztelt Vendégek, kedves Barátaim!

A lengyel erdészeti és faipari tudósok, mérnökök, technikusok nevében van szerencsém a magyar Erdészeti Egyesület százéves fennállása alkalmából a legszívélyesebb szavakkal baráti üdvözleteiket tolmácsolni. Egyben szeretnénk további sikereket kívánni nemcsak az Egyesületüknek, hanem az egész magyar erdőgazdaságnak és a Magyar Népköztársaságnak egy boldogabb jövő eléréséhez.

Kedves Barátaim!

Az Egyesület fennállásának és munkásságának egy évszázada szilárd alapokat teremtett nemcsak a műszaki tudományos szervezet további fejlődése számára, hanem az Egyesület tagságának áldozatkész, lelkes munkája egyben alapja az egész magyar erdőgazdaság további fejlődésének.

A lengyel erdészek őszinte csodálattal figyelik a munkakészségeket, kitartásokat és elért nagy eredményeiket. Nagyon örülünk tudományos és technikai sikereiteknek, valamint azoknak a nagy eredményeknek, melyeket a tudósok, mérnökök, technikusok, szakmunkások képzése terén elértetek. Teljes elismerésünk és csodálatunk azokat a magyar erdészeket illeti, akik országukban az erdő-

gazdálkodást ilyen magas tudományos és technikai szintre tudták emelni. Mindezeket a kiváló eredményeket minden bizonnyal csak kitartó munkássággal, nagy szakmai odaadással és az összes tagok együttműködésével érhetőek el a szocialista együttműködés keretén belül. És az elmúlt évszázad alatt csak így voltak elérhető a megtett fáradságos úton a sikerek.

A mai ünnepi üdvözteimet a lengyel erdészeti és faipari egyesület nevében, valamint a lengyel tudományos akadémia erdészeti tagozatának elnöksége, valamennyi erdészeti hatósága és kollégáim nevében tolmácsolom a Magyar Népköztársaság erdészeinek — gyönyörű hazájuknak örökké tartó virágzást kívánva. Eljen az elszakíthatatlan magyar—lengyel barátság és testvériség.

Dipl. ing. Oec. Gerhard Ulbrich,

a német műszaki kamara erdészeti szövetségének titkára:

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Engedjék meg, hogy a Német Demokratikus Köztársaság műszaki kamarájának erdészeti szövetsége szívélyes üdvözetét és szerencsekívánatait a Német Demokratikus Köztársaság küldöttsége nevében átadjam Önöknek és az Országos Erdészeti Egyesület valamennyi tagjának, a százéves jubileum alkalmával.

Teljes és szívből jövő elismeréssel hajlunk meg a magyar kartársak ilyen teljesítménye előtt, amellyel száz év alatt az erdészeknek eredményekben ennyire gazdag, kitűnő hagyományokkal rendelkező szervezetét tudták létrehozni, megtartani és továbbfejleszteni.

Nehéz kevés szóval kifejezni elismerésünket az Országos Erdészeti Egyesületben tömörült szakemberek kiváló eredményeivel szemben, amelyekkel nem csak a magyar, de az általános erdőgazdálkodás fejlesztéséhez hozzájárultak. Különösen gondolunk itt azokra az eredményekre, amelyeket munkájukban a Magyar Népköztársaság javára az utóbbi két évtized alatt elérték. Nagy jelentőségűek azok az eredmények, amelyeket a szakoktatás és továbbképzés terén elérték. Hatalmas — gyakran a legnehezebb viszonyok között végrehajtott — erdősisítés jellemzi szor-

gos munkájukat. Munkájuk több eredménye, mint például a nyárfatermesztés és a gazdaságosság terén elért, a mi erdőgazdaságunkban is igen hasznosnak bizonyult.

Szeretnők megragadni ezt az alkalmat arra is, hogy köszönetet mondjunk azokért a példás törekvéseikért, amelyekkel szervezeteink együttműködését a legkülönbözőbb területeken elősegítik. Egyesületük tagjai több tekintetben is gyakran gazdagították szövetségünk tudományos rendezményeit. Rendkívül nagyra becsüljük a mostani jubileumi ünnepekre szóló meghívásukat és mélyeséges hálával köszönjük.

Úgy gondoljuk, hogy az erdészeti szervezetek nemzetközi együttműködése lényeges alapja az erdőgazdálkodás továbbfejlesztésének és ezen túlmenően az emberiség baráti kapcsolatainak erősítésének. Örömmel köszöntünk ezért mindent ami érintkezést és szoros kapcsolatot hoz létre az erdészeti szakemberek között és a magunk részéről is mindent meg fogunk tenni annak érdekében, hogy ez a jó együttműködés nemzetközi szinten a jövőben is egyre inkább kiszélesedjék. Az Önök jubileumi ülészsaka is minden bizonnyal jó alapul fog szolgálni a nemzetközi együttműködés kiszélesítéséhez.

Ebben a szellemben köszönöm még egyszer az önök szíves vendéglátását és kívánok teljes szívből sok szerencsét és jó sikert az Országos Erdészeti Egyesület valamennyi szervezett kartársának a jövőre nézve, szocialista erdőgazdálkodásunknak a szocialista állam javára történő továbbfejlesztésében.

Prof. V. D. Vorobjev,

az ukrainai erdészeti kutató intézet vezetője, a harkovi Dokucsajev egyetem tanára:

Mélyen tisztelt dr. Madas András, az Orsz. Erdészeti Egyesület elnöke!

Az ukrán erdőgazdasági tudományos és technikai egyesület, a Wiszoczkáról elnevezett ukrán erdészeti és meliorációs tudományos kutató intézet dolgozói nevében forrón köszöntöm és üdvözlöm Önt, valamint az Országos Erdészeti Egyesület valamennyi tagját ennek, a magyar erdészet életében olyannyira jelentős 100 éves jubileumnak az alkalmából. Az Országos Erdészeti Egyesület már tevékenységének kezdetén, a múlt évszázad második felében, 1874-ben kezdeményezte az országban az erdészeti tudományos kutatás megindítását azzal, hogy ülésén határozatot hozott az erdészeti kísérleti munka megszervezésének nélkülözhetlenségére vonatkozólag. A magyar erdészek erőfeszítésének eredményeként Budapesten jelenleg kiváló Erdészeti Tudományos Intézet, valamint az ország különböző részein hat kísérleti állomás működik, amelyekben a tudományos dolgozók a legkorszerűbb technikai felkészültség mellett végezhetik munkájukat.

Az Országos Erdészeti Egyesület tevékenysége nagymértékben hozzájárult az ország erdőgazdálkodási szintjének felemeléséhez és a következetes erdőgazdasági rendszabályok megteremtéséhez. Egyesületük állandó harcot folytatott a kapitalizmus idején az erdők államosításáért (1879. és 1935-ös törvények), majd a felszabadulást követően kezdeményezője volt a nagyarányú erdőtelepítési akció megindításának, az erdőgazdaságilag hasznosított terület növelésének. A korszerű erdészeti rendszabályok és irányító szervezet az Erdészeti Egyesületünkkel biztosítja a magyar erdők érdekeinek védelmét.

Az ukrán erdészek és a tudományos intézet munkatársai ebből az ünnepi nap alkalmából Önnek *dr. Madas András*, valamint minden magyar erdésznek sok személyes boldogságot, az erdőgazdálkodás továbbfejlesztése érdekében végzett munkájához sok sikert kívánnak.

Ing. Vojin Vasilic,

a noviszádi nyárfaintézet igazgatója és a jugoszláv nemzeti nyárfabizottság elnöke:

Tisztelt és kedves szaktársnők és szaktársak!

Rendkívül megtisztelő számomra, hogy a Magyar Népköztársaság Erdészeti Egyesülete meghívása alapján a noviszádi nyárfaintézet és a jugoszláv nyárfabizottság képviselőjében részt vehetek ezen az igazán ritka jubileumi közgyűlésen, amelyen a magyar erdész-szakemberek egyesületük megalapításának 100 éves évfordulóját ünneplik.

A Duna, a Tisza és mellékfolyóik mentén elterülő síkságok a régebben erdőszegénnyé vált pannóniai alföldön éppúgy mint a Mecsektől és a Nyugatmagyarországi Hegyvidéktől a Bakonyon és Mátrán át a Kárpátok végső nyúlványáig terjedő hegységek nemcsak számos problémát, hanem kiterjedt munkaterületet is jelentettek a magyar erdészek számára.

Elsősorban itt az örök probléma az emberek faellátása, amely különösen nehéz az erdőben szűkölködő területen. Aztán az éghajlat- és talajviszonyok, amelyek sok esetben az erdő létfeltételeinek a minimumát is alig elégítik ki. Az aszályos nyarak, a száraz szelek, a kevés csapadék egyfelől, a talajerózió, a katasztrófális árvizek másfelől jellemzik, továbbá a futóhomok, a szikések, a barna erdőtalajok, a podzolos és sötét színű erdőtalajon át a sziklakopárig terjedő termőhelyek képezik a magyar erdészek tevékenységi területét. A nehézségek leküzdése nemcsak lelkes és szívós munkát és jó viszonyt kívánt meg az erdészethél szolgáló tisztviselők között, hanem a szakma iránti szeretetet, a munkához való vonzalmat és hivatásérzetet is, továbbá együttműködést és függőséget minden helyzetben és időszakban ez erdészek között, jó kapcsolatot az idősebb és ifjabb korosztályok között, a közös szervezetben való kötöttséget az erdőgazdasági tennivalók és vállalkozások folyamatossága érdekében, amelyek gyakran meghaladják egyetlen korosztály átlagos tevékenységi időtartamát.

Bennünk — horvátokban és szerbekben, a jugoszláv területek északi részén a magyar erdészek és a magyar erdészeti egyesület munkássága mindenkor különleges érdeklődést keltett. Hasonlóak a földrajzi, az éghajlati, a vízgazdálkodási feltételek, a talajhatások és ezen felül a történelmi adottságok is közösek voltak a korábbi államegységekben. Mindez hozzájárult ahhoz, hogy a magyarországi erdészek munkájának és aktivitásának nagy visszhangja van az északi jugoszláv vidékek erdészei között.

Már 1846. évben *Dragutin Kos* nevű erdészünk megkezdte a horvát és szlavóniai erdészek összefogását és szervezését. Éppen a pesti magyar egyesületi szervezkedések egyik titkárának — név szerint *Kacskovics Lajosnak* — a példájára, akinek az idejében mutathatók ki Magyarországon az erdészek egyesületi szervezkedésének első nyomai. Bár egy közös horvát—szlavón erdészeti egyesület megalapítására elég későn került sor, már 1876-ból igen intenzív munka nyomai maradtak fenn és 1896-ban a pesti millenniumi kiállításon már ők is szerepeltek az erdészeti részlegben.

Ebben az időben már egyes horvát és szerb ifjak együtt tanultak a magyar főiskolásokkal a selmecebányai Erdészeti Főiskolán és az itt szerzett ismereteket mint erdészek jól felhasználták Horvátországban, Szlavóniában, Bánátban — a deliblái homokon — és másutt. Különösen említésre méltó a magyar erdészek munkája a deliblái futóhomokon, ahol a bánáti katonai határőrvidék megszüntetése után, 1872-től kezdve folytatták, kiszélesítették és elmélyítették *Bachofen* és más osztár erdészek munkáját ezen a vidéken. 26 éven át sikeresen munkálkodott a delib-

láti futóhomok megkötésén ing. *Mátyus József* és munkatársai, illetve követője *Ajtay Jenő* erdőmérnök.

Egyidejűleg és Ajtayval párhuzamosan — aki az állami erdőterületeken tevékenykedett — a községi erdőterületeken munkálkodott hasonló szép eredménnyel a Selmecebányán végzett *Radonics Vasziye* szláv erdőmérnök, aki ezen munkáját 1925-ig folytatta a régi Jugoszláviában is. Azonkívül ing. *Spanovics Tódor* — egy másik, Selmecebányán végzett erdőmérnökünk — a már köréje sereglett fiatal korosztállyal dolgozott itt oly módon, hogy az új Jugoszláviában már elérhettük az erdész-szakértők teljes érvényesülését és gazdálkodási sikerét, főleg *Slivovacki Száva* és más erdőmérnök munkatársak áldozatkész önzetlen munkájával.

A múlt század második felében — vagyis a horvát-szlavón *Erdészeti Lapok* első megjelenéséig — Horvátország és Szlavónia erdészeinek szakcikkei a pesti *Erdészeti Lapokban* kerültek közzétételre.

A magyar és jugoszláv erdészek kapcsolatai és együttműködése tehát ezek szerint már régidő óta fennáll, ami természetes, népeink közeli szomszédságából, valamint az erdőgazdálkodás hasonló természeti adottságaiból kifolyólag. Most már ez a kapocs a két szomszédos és testvéri szocialista köztársaság — Magyarország és Jugoszlávia — között még szükségesebbé és magától értetődőbbé vált, hiszen az egyiknél elért vívmány hasznos alkalmazásra kerülhet a másik szomszédnál is.

Ilyen szemmel nézve az önök Erdészeti Egyesületének elmúlt 100 évét, és a mi jelenünket és jövőnket mérlegelve még inkább szükségesnek tartjuk népeink és erdészeink ezen kapcsolatának fenntartását. Ebben a megvilágításban szemlélve ezt a ritka jubileumot, még fokozottabban érzem azt a megtiszteltetést, hogy részt vehetek ezen a nagy jelentőségű ünnepségen. És kitüntetésnek, elkötelezőnek tartom erdészeink jövőbeni együttműködését.

Gratulálok a magyarországi erdész kartársaknak ehhez a 100 esztendő jubileumához, sok sikert kívánok az erdészeti tudományos és szakmai tanácskozáshoz és meg vagyok győződve: ez nemcsak a magyar és jugoszláv erdészet, hanem a többi ország erdészete számára is hasznos lesz.

Dr. Wendel Miklós

akadémikus,

a MTESZ soproni városi szervezetének díszelnöke a MTESZ soproni városi szervezetének képviselőjeként:

Tisztelt közgyűlés! Hölgyeim és Uraim!

Kellemes kötelességet teljesítek, amikor a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének helyi szervezete megbízásában és nevében van szerencsém üdvözölni az Országos Erdészeti Egyesületet 100 éves jubileumi közgyűlésén. Mindig örömet szerzett nekem az, amikor erdészek körébe kerülhettem, ezért nagyon örülök, hogy most ismét megjelenhetek itt a közgyűlésen, annál is inkább, mert két ok is készítette engem arra, hogy a MTESZ soproni szervezetének megbízásán kívül örömet fejezhessem ki az Erdészeti Egyesületnek. Az egyik ok az, hogy 18 éven

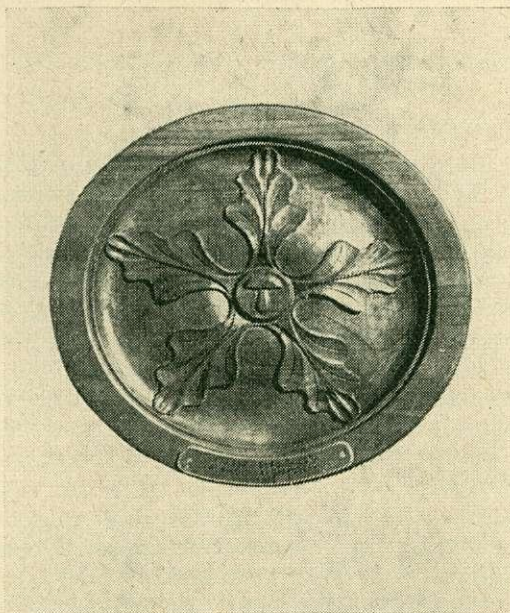
át működhettem az erdészeti felsőoktatás keretében is, s most ebben a pillanatban itt a teremben régi kedves volt tanítványaim közül és erdész barátaim közül sokat üdvözölhetek. A másik ok, családi vonatkozású ugyan, de olyan ok, amelyben az Országos Erdészeti Egyesületnek is szerep jutott. Ezelőtt 92 évvel, 1874-ben az Országos Erdészeti Egyesület Kalocsán tartotta közgyűlését. Az én nagyapám *Wenál Károly* abban az időben érsekuradalmi erdőmester volt s reá hárult a helyi szervezés feladata. Egyébként a közgyűlésen előadást is tartott, amelynek tárgya homokfásítási munkásságáról szól. Ez a tanulmány ugyanabban az évben nyomtatásban az Erdészeti Lapokban is megjelent. Bár a sors engem már a biológus és nem az erdészeti pályára rendelt, mindamelllett a régi barátságot és szeretetet változatlanul tartom volt kedves tanítványaim és erdész jóbarátaim iránt. Igaz szívből kívánom, hogy az Országos Erdészeti Egyesület régi nagy eredményeihez méltóan folytassa tovább működését. *Jószerencsét!*

Dr. Kalmár Zoltán,

az Erdészeti Egyesület Mikológiai Szakosztályának vezetője:

Igen tisztelt ünnepi Közgyűlés!

Egyesületünk Mikológiai Szakosztályának köszöntését tolmácsolom s ebből az alkalomból szeretném a Mikológiai Szakosztály, illetve tágabb értelemben az összes magyar mikológusok köszönetét tolmácsolni azért, hogy a mikológia meleg otthonra talált az Egyesület keretében. Így vált lehetővé annak a régi váagnak a teljesítése, hogy a mikológia sokrétű és szerteágazó tudományterületein dolgozó szakemberek egy táborba voltak tömöríthetők és végre a mikológia az erdészettel egymásra talált. Megemlékezésül a magyar mikológusok hálája jeléül ezt a kis emléktárgyat nyújtom át az Egyesület Elnökségének azzal a kéréssel, hogy az Egyesület központi helyiségének falán elhelyezni szíveskedjék.

100 éves évfordulóra a Mikológiai Szakosztály

Faller Jenő

professzor, a Központi Bányászati Múzeum igazgatója, a Soproni Népfrent elnöke:

Mélyen tisztelt Jubiláris Közgyűlés!

Sopron város Pártbizottsága, a Városi Tanács és a Hazafias Népfrent Városi Bizottsága elnöksége nevében nagy tisztelettel köszöntöm az Országos Erdészeti Egyesület születésének 100. évfordulóját. Köszöntöm az Egyesületet, mint egykori selmeci öregdiák is, ki öt és fél évtized előtti bányamérnök hallgató, együtt meneteltem az Akadémián az akkori erdőmérnök kollégákkal. Mint a selmec-soproni bánya- és részben eredeti erdőmérnökképzés történetének ismerője, tisztelője vagyok az egykori testvér szakmának, mellyel egykor közös Alma Materünk hagyományai s a bányakönyvtár sok évszázad óta összetartozó munkái alapján ma is elválaszthatatlan kötelékek fűznek egybe. Ismerve azokat a példás kezdeményezéseket és küzdelmeket, melyeket a szakma legjelesebbjei most 100 éve az Egyesület, s azt megelőzően az Erdészeti Lapok alapítása ügyében folytattak, a legnagyobb elismerés hangján emlékezem az alapítókról és az Egyesület későbbi és mai vezetőiről is, kik egy évszázadon át teljesítették alapszabályaikban lefektetett feladataikat, álltak tagjaikkal, kitűnő műszaki felkészültséggel, példásan a magyar haza javának szolgálatában.

Amikor a Városi Pártbizottság, a Városi Tanács és a Hazafias Népfrent elnöksége nevében megegyszer köszöntöm Önöket, mély tisztelettel és nagybecsüléssel hajtom meg fejemet a 100 éves Egyesület Elnöksége s annak tagjai előtt, egyben kívánom, érezzék Magukat otthon városunkban, mely 1919 óta mindenkor szívesen és szeretettel fogadta Önöket, fogadja ma is ősi falai között. Tudományos ülésszakukhoz, valamint Egyesületük további virágzásához kívánok őszinte szívből, hagyományos köszönéssel — *jószerencsét!*

Dr. Gyulay Zoltán,

egyetemi tanár, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület elnöke:

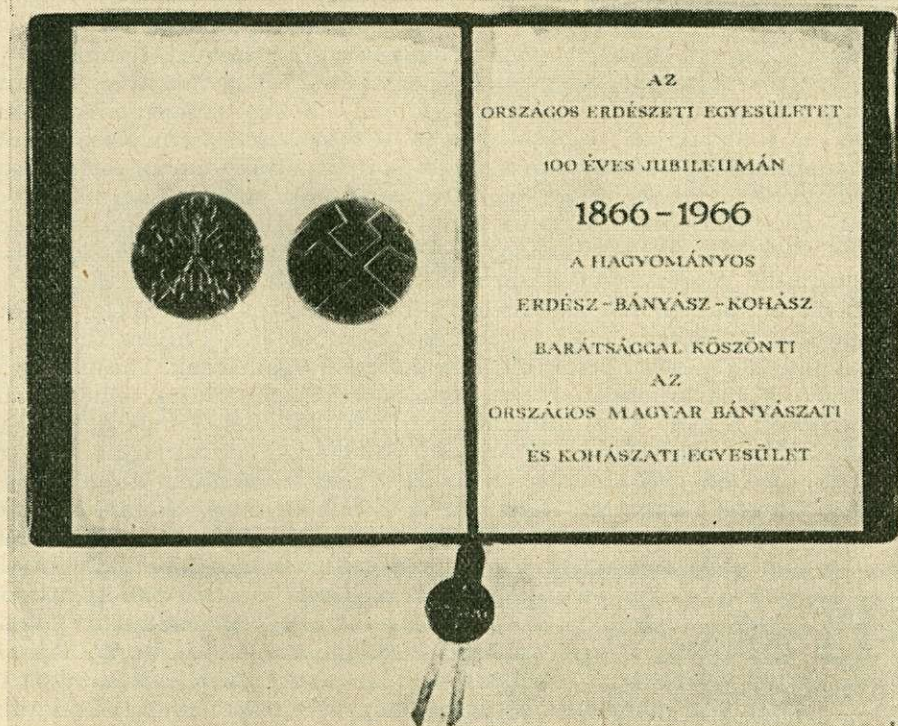
Igen tisztelt Ünnepi Közgyűlés!

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület nevében tisztelettel köszöntöm az Országos Erdészeti Egyesületet második évszázadának hajnalán. A bányászat, kohászat és az erdészet ma távol vannak egymástól, valamikor azonban a kapcsolat rendkívül erős volt és a kapcsolatot megerősítette a közös Alma Mater, amelynek az akadémiává való szervezése utolsó gesztusaként megjelent királyi leiratban hozzáfűzte az uralkodó sajátkezűleg, hogy márpedig itt az erdészet oktatására különös gonddal kell lenni, mert ez a bányászat számára elkerülhetetlenül szükséges. Mi is tisztelettel gondolunk azokra a lelkes magyar erdészekre, akik 1866-ban, egy esztendővel az abszolutizmus bukása előtt megalakították a magyar Erdészeti Egyesületet és ezzel több, mint egy negyed évszázaddal megelőzték az idősebb, de német nyelvét és a német szokásait sokkal nehezebben levetkező bányászokat.

Kedves erdészbarátaim! Az egykori Alma Materünk második erdészprofesszora, Feistmantel Rudolf a selmeci bonatikus kertet azzal a jeligével adta át a köznek: *az idővel bölcsen élőknek és a nem pusztítóknak.* Ez a nem pusztítás az, ami az erdészetet, mint teremtőhivatást széppé teszi és ez a szép hivatás teszi szebbé a Földünket. Kicsit átalakítva azt mondhatnám, hogy a Föld isten kalapja,

az erdő a bokréta rajta. Mi bányászok és kohászok, akikben az érzelmi kapcsolat ma is erős a közös Alma Mater révén és ezt meg is tartjuk, szívből minden jót kívánunk az erdészeknek a most hajnalodó második évszázadukhoz!

Német Ferenc,

kerületvezető erdésztechnikus:

Mélyen tisztelt Elnökség!

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Engedjék meg, hogy az erdésztechnikus erdészek nevében köszöntsem az Erdészeti Egyesületet 100 éves jubileuma alkalmából. Köszöntsem az ünnepségre megjelent vendégeket, egyesületi tagokat. Üdvözlöm azokat az erdészkartársakat, technikusokat, erdőmérnököket is, akik ezen ünnepségünkön nem tudtak megjelenni és ma is biztosítják a zavartalan munkát az erdőgazdaságokban. A százéves Erdészeti Egyesület hosszú időt ért meg. Köszönhető ez elődeinknek, akik kitartásukkal, erdőszeretetükkel biztosították, hogy az Erdészeti Egyesület él, fejlődik és most ezt a vándorgyűlést megrendezhette ebben az ősi városban. Köszöntöm az Erdészeti Egyesületnek azokat a tagjait, akik színvonalas előadásaikkal szolgálják az Erdészeti Egyesület tagságának, technikusainak, mérnökeinek továbbképzését, hogy ezáltal minél fejlettebb és magasabb tudással állhassanak az erdőgazdaság szolgálatába. Kívánom az Erdészeti Egyesületnek, hogy továbbra is ilyen célratörő munkával biztosítsa, tegye lehetővé, hogy az erdésztechnikusok, erdőmérnökök és erdészek közös munkájuk által az élenjáró erdőgazdálkodás javára váljanak.

Vágás Imre

erdőmérnökhallgató:

Tisztelt Jubileumi Közgyűlés!

A hagyományok és emlékezés meghatottságát érzem, amikor kollégáim — a jelen és jövő fiatal mérnökeinek — nevében köszöntöm a Közgyűlést. Így mondtam: a hagyományok és emlékezés — és benne tudom a holnaputánok felfedezéseinek tiszteletét s a tudományok fejlődésének csodálatos lehetőségeit. Megkaptuk az alapokat, melyekkel lelkiismeretünk szerint építjük a mindennapi cselekvések és alkotás egyszerű, de szívós házait vagy megszerezzük a tanulás szigorú szép óráiban. E kor sokat vár tőlünk. Tudjuk ezt, s nyugodtan mondhatom, büszkéek vagyunk rá. Cselekedni akarunk, s ahogy megvan bennünk a tett vágya, úgy tesszük hozzá a gondosan végzett munka szoros követelményeit. Tanulunk, dolgozunk, és hinni ebben a munkában már alkotás. Fiatalok vagyunk, a hasznos élet perceinek, és majd éveinek felfedezése előtt, és nem akarat és jószándék híján. Tudjuk, hogy sokoldalúan képzett szakemberekre van szüksége országunknak. Tudjuk azt, hogy bíznak bennünk, bíznak abban, hogy megteszünk minden tőlünk telhetőt tanulásunkkal, s majd a gyakorlati munkában dolgozunk tettekkel. Ennek az országnak mérnökei vagyunk vagy leszünk. S míg a szakember tudásával látjuk el mérnöki teendőinket, törekednünk kell arra, hogy az ország sokoldalúan képzett, művelt, kulturált értelmisége legyünk. Ránk vár az a feladat, hogy a lehető legjobban kezeljük erdeinket, de az a feladat is, hogy erdőket telepítsünk a gyárak kormában és füstjében élő embereknek, a gyógyulás szanatóriumainak, utakat és lakásokat kell építenünk ennek az országnak. A cselekvés, ha a közösség, ha a nemzet érdekét szolgálja, ad értelmet az egyén életének is. Így akarunk élni! Tiszta hittel és tiszta szenvedéllyel munkánkban. Hiszünk a holnapok és holnaputánok emberében, mely ma alakul, formálódik kínban és örömben, mindenképp hasznosnak és mindenképp embernek. És bennünket, az erdészeti fiatal munkásait szakmánk alapos ismerete mellett ez kell, hogy vezessen. Ennek a hitnek a tolmácsolásával köszöntöm mégegyszer az Erdészeti Egyesület jubileumi ülését!

Az Erdészeti és Faipari Egyetem nyilvános, rendkívüli tanácsülésen köszöntötte a jubiláló Egyesületet. A tanácsülés első napirendi pontjaként a rektor üdvözölte a 100 éves Országos Erdészeti Egyesületet.

Dr. Pankotai Gábor,

az Erdészeti és Faipari Egyetem rektora:

Tisztelt Egyetemi Tanács!

Tisztelt Egyesületi Tagság!

Tisztelt Vendégeink!

Száz esztendeje annak, hogy az erdész szakemberek egy csoportja megalakította az Országos Erdészeti Egyesületet és céljául tűzte ki a magyar erdők, a magyar erdőgazdálkodás szebbé, jobbá tételét, az erdőgazdálkodással foglalkozó szakemberek összefogását, egyszóval az erdészeti szak felvirágoztatását. Szándékukat az a felismerés vezérelte, hogy az akkor még fiatal, 57 éves Alma Materből távozó vagy eltávozott, az élet viharában a feladatokkal szembekerülő szakemberekben a

szakmai összetartozás gondolatának fenntartása, a szakma szeretetének továbbfejlesztése az erdőgazdálkodás további sorsát illetőleg döntő.

Nem kell külön bizonygatnom, hogy az Országos Erdészeti Egyesület munkája azóta is az Alma Mater nevelő, oktató és tudományos munkájának társadalmi keretekben való folytatása és fejlesztése.

Nem véletlen tehát az, hogy Egyetemünk neveltjei karöltve a többi erdészeti szakemberekkel, akik bár közvetve, de mégis ősi Intézményunktől nyerték szakmai kultúrájukat, e nagy évfordulón az Alma Materhez fordulnak és vele együtt ünneplik száz év alatt elért sikereinket.

Nem célunk e sikerek ismételt felsorolása, arra azonban rá kell mutatnunk, hogy az Egyesület tagsága 100 éven át hűségesen ragaszkodott édes anyjához, az Egyetemhez, és megtett mindent, hogy az a kornak megfelelő körülmények között végzhesse feladatát, az újabb erdésznevezdékek nevelését.

157 éves Alma Materünk és az Egyesület ezen kapcsolata kötelez minket arra, hogy az Országos Erdészeti Egyesület ünnepén, 100 éves fennállásának jubileumán ünnepi tanácsülés keretében köszöntsük az Egyesület minden tagját, elnökségét és Elnökét.

Tanácsülésünk fényét különösképpen emeli, hogy körünkben üdvözölhetjük a Szovjetunió Charkovi Mezőgazdasági Egyetemének professzorát *Dimitri Vaszilievics Vorobjev* elvtársat, a mezőgazdasági tudományok doktorát.

Meleg szeretettel köszöntjük Öt körünkben, úgy is, mint a testvéri Szovjetunió polgárát, úgy is, mint az erdészeti tudományok nagy művelőjét.

Engedjék meg, hogy megismételjem — az Erdészeti Egyesület 100 éves fennállásának több mint egyötöd ideje a felszabadult Magyarországon telt el. Ez az egyötöd idő beváltotta az erdészeti oktatás és tudomány területén is az Egyesület alapítójának álmait. Oktatásunk ma egyetemi formákban, mint látni fogják, korszerű keretek között, modernül felszerelt tanszékeken, egyre emelkedő színvonalú előadásokon és gyakorlatokon folyik, a Magyar Szocialista Munkáspárt és a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt kormány útmutatása alapján kidolgozott világszínvonalon álló program keretében.

Nevelő munkánk tükrözi, és mindjobban tükrözni fogja azokat a kívánságokat, melyeket az erdő dolgozói velünk szemben támasztanak. Fegyelmezett, áldozatkész, fáradságot nem ismerő, hazájukat, szakmájukat szerető kommunista erdész és faipari szakemberek nevelése célunk.

Az Erdészeti és Faipari Egyetem Tanácsa az Egyesület 100 éves jubileumán ígéri, hogy ennek a célnak elérésére minden erőfeszítést meg fog tenni. Hisszük, hogy Pártunk és Kormányunk Egyetemi Tanácsunkban is résztvevő képviselői — mint eddig is — minden segítséget megadnak ehhez.

Kérjük, hogy az Erdészeti Egyesület tagsága, elnöksége, elnöke a következő években tartsa fenn ragaszkodását az Alma Materhez. Támogassa tanácsaival, kísérelje szeretetével gyermekeinket, az erdészet legdrágább kincseit, fiatal szakembereinket, a Szocialista Magyar Haza erdőgazdaságának jövődjét építőit.

Ezen gondolatok jegyében mi, az Erdészeti és Faipari Egyetem ez idejű rektora, és az Erdőmérnöki Kar és Faipari Mérnöki Kar Dékánja, az Egyetemi Tanács nevében kívánjuk, hogy az Erdészeti Egyesület éljen, virágozzon, munkálkodjon a szocialista erdőgazdaság, a békés építő munka érdekében.

Vivat, crescat, floreat Academia!

Vivat, crescat, floreat societas rerum salturiarum!

A tanácsülés második napirendi pontjában az Egyetem Tanácsa — történelme folyamán első ízben — díszdoktorát avatott. Az Erdőmérnöki Kar javaslatára honoris causa doktorrá avatta *D. V. Vorobjev* professzort, a Harkovi Dokucsajev Egyetem tanszékvezető tanárát, az ukrainai erdészeti kutatóintézet vezetőjét. Az avatást *dr. Gál János* prorektor, egyetemi tanár végezte, ki az ez idő szerinti rektor erre kivételesen meghatalmazott. Így a volt tanítvány avatta doktorrá egykori tanítómesterét.

*D. N. Vorobjev
a mikrofonnál*

A tanácsülés a továbbiak folyamán műszaki doktorokat avatott. Ez alkalommal nyert tudományos minősítést:

Kiss Rezső, az ERTI tudományos munkatársa;
Paál Miklós, a Délzalai Áll. Erdőgazdaság erdőművelési csoportvezetője;
Bondor Antal, az ÖEF főelőadója;
Szilágyi László, az ERTI tudományos munkatársa;
Tóth Sándor, az OEF vadászati osztályának vezetője;
Horváth Endréné, az ERTI tudományos munkatársa;
Horváth László, a Kiskúnsági Áll. Erdőgazdaság erdőszekvezetője;
Balogh Ferenc, az OEF főelőadója.

Ez alkalommal nyújtotta át a Földművelésügyi Minisztérium kiküldötte *dr. Babos Imre* tudományos osztályvezetőnek a címzetes egyetemi tanári, *dr. Kopecký Ferenc* tudományos főmunkatársnak pedig a címzetes egyetemi docensi kinevezést.

A rendkívüli tanácsülés utolsó napirendi pontjában a Tanács az Erdőmérnöki Kar Tanácsának javaslatára gyémánt és aranydiplomákat adományozott.

Gyémántdiplomát kapott

Blattny Tibor erdőmérnök, Besztercebánya

Aranydiplomát kaptak:

riedl Gyula erdőmérnök, Budapest;

Szántó István erdőmérnök, Budapest;

Jákó Endre erdőmérnök, Balatonalmádi;

Hofmann István erdőmérnök, Budapest;

Buchalla Jenő erdőmérnök, Sátoraljaújhely;

Tárczy Pál erdőmérnök, Budapest;

Bencsik Máttyás erdőmérnök, Poprád;

Lámfalussy Sándor erdőmérnök, Sopron;

Bukovcán Vojteh erdőmérnök, Besztercebánya;

Kriska Sámuel erdőmérnök, Kassa.

Az ország mai területén működött aranydiplomásoknak az Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetője az „*Erdőgazdaság Kiváló Dolgozója*” kitüntetést adományozta az erdőgazdaság terén végzett eredményes munkájuk elismeréséül.

A jubileumi közgyűlés befejező része az Egyetem botanikus kertjében zajlott le. *Fekete Gyula* főtitkár avatta itt *Bedő Albert*nek a család által adományozott korabeli bronz mellszobrát és adta át megőrzésre az Egyetemnek.

Végül *dr. Madas András* elnök kiosztotta hat jutalmazottnak az 1966. évi *Bedő Albert*-díjakat.

Fekete Gyula :

Október 20-án lesz 48 éve annak, hogy *dr. Bedő Albert* erdőmérnök, az Országos Erdészeti Egyesület egyik alapítója, első titkára, majd alelnöke, tiszteletbeli elnöke, országos főerdőmester, államtitkár, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja egy verőfényes őszi napon meghalt. Az 1918-as nehéz, mozgalmas napok nem voltak alkalmasak arra, hogy az Egyesület méltóképpen áldozhasson emlékének, ezért a megemlékezést egy későbbi közgyűlésre halasztották. Ez a fenntartott emlékbeszéd azonban késett mind a mai napig.

Most ránk hárul a megtisztelő feladat, hogy az Egyesület alapításának 100 éves jubileuma alkalmával ezt a régi adósságot törlesszük és méltó emléket állítsunk Egyesületünk alapítójának, fél századon át vezetőjének itt Sopronban, a magyar erdészet fellegvárában.

Ha válogatni lehet az érzelmek közül, amelyektől áthatva visszaemlékezünk *Bedő Albert*re, az őszinte megbecsülés mellett a szeretet az, amely a magyar erdészek szívét leginkább áthatja. Azért van ez, mert szakunk e kiválósága maga is a legnagyobb szeretettel fordult mindig a magyar erdészet felé. Féltnön óvta mindig azt a fiatal fát, amelyet maga ültetett, s melynek levelei vagyunk mi is. Aggódó gondoskodással figyelte, mit hoz az általa szüntelenül ápolt hajtás számára a jövő.

Amint távolodunk *Bedő Albert* személyétől időben, úgy magasodik fel alakja egyre inkább úgy is, mint erdész és államférfi, úgy is mint ember és magyar.

Mint fiatal szakember a nemzeti elnyomás nehéz idején két társával együtt egy maroknyi társaság élén alapította meg Egyesületünket. Ismerve a kort, amelyben mindez lezajlott, bátran mondhatjuk, hogy az ő óriási, fáradhatatlan energiájának köszönhető, hogy a zsenge kis testület korán el nem száradt, hanem egyre inkább fejlődött, erősödött és — szerénytelenség nélkül mondhatjuk — az elmúlt évszázad alatt elismeréssel értékelhető eredményeket ért el.

Bedő Albert volt az egyesületi élet motorja, lelkes szakmai szeretete magával ragadta kartársait, akikkel együtt dolgozta végig az eredményekben dús, helyenként csalódásoktól terhes öt évtizedet. Bár sok testület vallhatta őt magáénak, élete mégis a magyar erdészettel és az Országos Erdészeti Egyesülettel forrt össze elválaszthatatlanul. A halál is az Egyesület székházában érte, és onnan kísérték örök nyughelyére. .

Egyesületünk alapítása idején magyar erdészetről alig beszélhettünk. Az Egyesület elődjének, a Magyar Erdészegyletnek német volt a hivatalos nyelve és idegen volt alapszabályzatának szelleme is. Bedő Albertnek és Egyesületünknek halhatatlan érdeme volt a magyar erdészeti irodalom megteremtésében és az erdészeti ismeretek népszerűsítésében. Bedő Albert az Egyesületet rendkívül előrelátóan használta fel arra, hogy a fejlett, korszerű erdőgazdálkodás megteremtéséhez megnyerje az egyesületbe tömörült erdőbirtokosokat, valamint a legkülönbözőbb hivatali és társadalmi rangú, beosztású személyeket. Ezeknek a különböző látókörű csoportoknak az Egyesületbe való bevonásával, a közös problémák ottani együttes feldolgozásával az egységes magyar erdőgazdaság megteremtésében döntő szerepe volt Bedő Albertnek és irányításával az Egyesületnek.

Közeleti, hivatali tevékenységének legnagyobb eredménye az első korszerű erdő-törvény létrehozása, amely az 1879. évi XXXI. tc.-ként vonult be a magyar törvénytarba. Ez a törvény mai erdészszemmel nem volt teljesértékű, hiszen hatálya csak a korlátolt forgalmú és a feltétlen erdőtalajon álló erdőkre terjedt ki, de mégis büszkén állíthatjuk, hogy elindítója volt annak a folyamatnak, amely a már fejlettebb és az erdészeti érdekeknek jobban megfelelő 1935. évi IV. tc. megalkotásához vezetett, de alapul szolgált a szocialista gazdasági rendszerünkre épülő 1961. évi erdőtörvényünknek is.

A törvény megalkotása és megjelenése után Bedő Albert fáradhatatlan és lan-
kadatlan szorgalommal dolgozott annak végrehajtásán és a gyakorlatban való érvényesítésén. Az állami erdőkezelés újjászervezésében és a törvény végrehajtása során első sorban arra irányította figyelmét, hogy megszüntesse a további erdőpusztításokat és elejét vegye az erdőtökét támadó rendszertelen gazdálkodásnak. Megalkotta az erdők nyilvántartási törzskönyvét, megállapította a rendszeres erdőgazdasági üzemterv lényegét, keretét és ezzel megteremtette az üzemterv szerinti gazdálkodás alapját. Elrendelte és szabályozta az erdők megfelelő védelmét, rendezte a szállítási és értékesítési viszonyokat, majd kötetekre menő utasításokkal és rendeletekkel megszervezte az erdőgazdálkodás ügyvitelét és egységes irányítást szabott annak végrehajtásához. Az ő szellemi működésének gyümölcse az erdőfelügyelőségek megszervezése. Az erdők szakszerű kezelésének biztosítása érdekében eredményesen szorgalmazta az erdészeti szakiskolák létesítését és fejlesztését, a községi és a volt úrbéresek erdejének fokozatos állami kezelés alá vételét és ezzel az okszerű erdőgazdálkodást mind szélesebb körben biztosította.

Az erdőtörvénnyel, mint fegyverrel a kezében, úgyszólván néhány év alatt magyarrá tette az államerdészetet.

Bedő Albert működésével tekintélyt, hírnevet szerzett a magyar erdészeti tudomány számára, amelyet már a múlt század végén — amint az akkori szakírók említik — a külföldön sokkal inkább elismertek, mint itthon. Az erdészeti tudomány, mint tudomány, az elismerését ő vívta ki és a magyar erdészeti tudomány az országos és a világi kiállítások alkalmával is dicsőséget szerzett.

A kevésszámú magyar erdész közül az első volt, aki a Magyar Tudományos Akadémia tagjai közé magának utat nyitott. Nevét Franciaországtól Japánig a világ minden erdészeti kultúrált államában ismerték és becsülték.

Bedő Albertnek nem volt könnyű dolga. Azok, akik az erdő pillanatnyi hasznát tartották szemelőtt, gáncsolták, akadályozták munkájában, de ő nem csüggedt, lelkes, önfeláldozó, önzetlen munkássággal folytatta a harcot a magyar erdőgazdálkodás fellendítéséért.

Szíve, humanizmusa, történelmi látóköre a nép oldalára állította, annak felemelkedését szerette volna látni. Elgondolásait a közelet porondján szóban és írásban is következetesen hangoztatta. Mindenek fölé helyezte a kartársi összetartást és a

hazaszeretetet. *A kartársi bizalom és a szeretet*, ezeknek erős tisztelete és ápolása, *a haza földjéhez és a népéhez való ragaszkodás*, ez volt Bedő Albert vezéreszméje. Ezek oly eszmék, amelyeknek itt Sopronban minden erdészifjú lelkébe kitörő-
hetetlenül kell bevésődniük egy egész életre. Bedő Albert ezeket az eszméit a munka és a tudomány ápolása mellett a hivatali előrehaladás, a társadalmi összeköttetések és minden egyéb fölé emelte és életének példájával pecsételte meg. Ezek a gondolatok, törekvések valóban halhatatlanok.

Ezt a szobrot dr. Bedő Sándorné, Bedő Albert leszármazottja ajánlotta fel Egye-
sületünknek, amiért őszinte hálánkat és köszönetünket fejezzük ki. Végtelenül sajnáljuk, hogy Bedő Sándorné magas kora miatt nem tudott résztvenni a mai felejthetetlenül szép ünnepség-soron. Úgy gondoltuk, hogy ennek a szobornak leg-
megfelelőbb helye itt van Egyetemünk kertjében. Valahányszor itt a kertben fiatal és idősebb kollega Bedő Albert emlékműve előtt elhalad, jusson mindig eszébe a kartársi összetartás, a szakma és a haza szeretete, vesse azokat szívébe és eszerint éljen.

Ezekkel a gondolatokkal adom át Bedő Albert szobrát az Erdészeti és Faipari Egyetem rektorának.

Az elnökség

A közönség

AZ 1966. ÉVI BEDŐ-DÍJASOK

Dr. Haraesi Lajos

egyetemi tanár, Sopron

Erdészeti szolgálatát 1924-ben, mint erdőrendező kezdte. Ezt követően 1927-ig az Erdőmérnöki Főiskolán tanársegéd volt, majd a miskolci és a kaposvári erdőigazgatóságon dolgozott. 1937-ben doktori oklevelet szerzett az állattan-növénytan és vegytan tárgykörökből. Ismereteit 1945-ig a soproni Erdészeti Kutatóintézetben hasznosította. Időközben az erdőmérnöki karon magántanári képesítést szerzett és az erdővédelem tárgykörből előadásokat is tartott a főiskolán.

A felszabadulás után 1950-ig erdőigazgató volt, majd a Földművelésügyi Minisztériumban teljesített szolgálatot. 1951-től a Főiskolán tanszékvezető egyetemi tanár, majd dékán és igazgató. 1951-ben a Magyar Tudományos Akadémia eddigi tudományos munkássága elismeréseként a mezőgazdasági kandidátusi fokozatot adományozta részére.

Több éven át az Erdészeti Egyesület elnöke volt és társadalmi munkásságát az erdőszet területén eredményesen érvényesítette.

Mind gyakorlati, mind kutatói, illetőleg oktatói munkássága alatt az erdővédelem és erdőművelés szakterületén végzett elsősorban kutatómunkát. Szaktárgyainak oktatásában következetesen a dialektikus oknyomozó módszert követi. A gyakorlat tapasztalatát a tudományos munkával mindig összhangba hozza.

Több mint 40 éves munkássága alatt számos tudományos és gyakorlati tanulmánya jelent meg. Kiemelkedőek a

csertapló, a cserebogarak károsítása, a nyárák károsítóira vonatkozó kutatásai, valamint hazánk erdőtájairól, erdőtípusairól, a főbb fafajok erdőgazdasági jelenségéről írott tanulmányai. Tanulmányainak mindegyike úttörő jelentőségű. Elmélyült szakmai tudásra, mint alapra építi fel a természetben kitűnő érzékkal következetesen feltárt összefüggéseket, majd ezeket a gyakorlat számára átfogó útmutatással adja át írásaiban, előadásaiban és szaktanácsadásaiban.

Oktatói munkásságának ideje alatt a hallgatók százait nevelte az erdő megismerésére, szeretetére és a hivatástudatra.

Horváth László

erdészvezető, Kiskúnsági Áll.
Erdőgazdaság

1950 óta a kiskúnsági homokon dolgozik. Kezdetben mint szakelőadó, erdőművelési előadó, később pedig erdészvezetői beosztásban. Másfél évtizeddel ezelőtt fiatalos lendülettel fogott neki a homoki erdőgazdálkodásban felmerült kérdések megoldásának. Tompa-Kelebián 1952-ben kezdeményezte a rontott nyárállományok átalakítását erdei- és feketefenyő alátelepítéssel. Bugacon az ő kezdeményezésére 1956 óta folyik a sekélyárkos és a mélyárkos fenyőcse-

mete ültetés. Alj-trágyázásos erdeifenyő csemetenevelési módszere már teljesen biztonságosnak tekinthető. Nagy érdeklődéssel foglalkozik tíz év óta a talajban levő vizeknek az állományfejlődésre gyakorolt hatásával. Úttörő munkának számít az általa 1958-ban megkezdett hosszú, egy-két méteres sima dugványokkal való nemesnyár ültetés. Kezdeményezéseit házi laboratóriumában tudományos módszerekkel is folyamatosan vizsgálja.

Hédli András

erdészeti műszaki vezető, Sopron,
Tanulmányi Áll. Erdőgazdaság

1939-ben, mint erdészgyakornok kezdte meg erdészeti szolgálatát. 1945-ben a brennbergi kerület vezetésével bízták meg. Jó munkája és rátermettsége elismeréseképpen 1953-ban abonyi erdészszé, majd 1955-ben szakelőadóvá, illetve fahasználati műszaki vezetővé léptetik elő.

Szolgálati idejének első órájától kezdve fegyelmezett, szorgalmas, a lelkesen dolgozó erdész mintaképe. Jó műszaki felkészültsége ellenére, állandóan képezi magát és keresi az újat.

Körütekintő szervezőmunkája eredményeként a termelés gépesítése, a kötélpályahasználat, a termelés-szállítás koordinálása rövid idő alatt meghonosodott a reábizott területen.

A Tanulmányi Erdőgazdaság feladatkörébe tartozó egyetemi gyakorlati oktatás előkészítésében és lebonyolításában tevékenyen közreműködik.

Fila József

a Gödöllői All. Erdőgazdaság igazgatója

1934 óta teljesít folyamatosan államerdészeti szolgálatot. Pályájának kezdetén az alföldfásítás terén tevékenykedett. Jó szervezőmunkáját már ott is eredménnyel hasznosította.

A felszabadulás utáni időben, mint vezető vette ki részét az erdészet fejlesztésében. Irányítómunkáját a szakmai és közgazdasági elméleten alapuló előrelátás, tervszerűség jellemzi, melynek eredményei a különböző munkahelyein lemérhetők.

Szabadszállási erdőgondnoki működése alatt erdei szakmunkásképző iskolát szervezett és vezetett. Ezzel megteremtette a szervezett erdei szakmunkásképzést, amit későbbiek során magasabb beosztásában kiszélesített és továbbfejlesztett. Főigazgatósági szolgálata idején a fagyártmánytermelés és az erdősítések mélyforgatásos talajjelőkészítésének bevezetésével ért el jelentős eredményt. Munkaterületein különös gondot fordított a műszaki fejlesztésre, en-

nek keretében különösen kiemelkedő szervezőmunkát végzett a motorfűrészek kellő kihasználásáért indított országos mozgalom érdekében. Idejében felmérte az erdőgazdasági munkák észszerűsítésének szükségességét, s ebben a körben a komplexbrigádok összeállításával és ennek eredményeként a termelés növelésével ért el kiemelkedő eredményeket.

Elsők között teremtette meg a szakosítás feltételeit és bevezette a szakosított munkavezetést.

Erdőtelepítő tevékenységében minden munkaterületén nagy súlyt helyezett a felújítatlan vágásterületek felszámolására, a rontott erdők átalakítására és az új erdők telepítésére.

Az államerdészeti területen kívül talajvédelmi fásítási munkák kiterjesztésével Pest megyében úttörőmunkát végzett és ennek megvalósításához széleskörű propagandát fejtett ki társadalmi úton is.

Dr. Kopecky Ferenc

ERTI tud. főmunkatárs, Sárvár

Erdőmérnöki oklevelét 1939-ben szerzte meg, azóta kutatói munkakörben dolgozik. 1952-től foglalkozik a nyárak nemesítésével. 1963-ban „Nyárfajhibridek és erdőgazdasági jelentőségük” címen megvédi kandidátusi disszertációját. Ugyanebben az évben az ERTI sárvári északdunántúli kísérleti állomásának vezetésével bízzák meg. A kutatással töltött éveinek utolsó idejében nyolc különböző állam számos nemzetközi értekezletén képviselte a magyar

erdészeti növénynemesítést és a nyár-fatermesztést és szerzett elismerést az e téren folyó munkáknak. Különös jelentőségű az a honosítási munka, amelynek eredményeként számos, elsősorban az olasz és több más nagyteljesítményű nyárfajtát ma már a gyakorlati telepítésben is bevezettek. Irányításával létesültek a populétumok, amelyek a táji nyártermesztési irányelvek kidolgozásához szolgáltattak jó alapot. A nagyhozamú nyárak sorát saját keresztezései is gazdagították.

Kasza Ferenc

a Mecseki Áll. Erdőgazdaság igazgatója.

1929 óta dolgozik az erdészet területén. Felszabadulás után az erdők állami tulajdonbavételének végrehajtásába kapcsolódott be, majd 1949-ben a pécsi erdőgazdasági nemzeti vállalat vezérigaz-

gatója lett. Ezután a Bács megyei ES vezetésével bízták meg, majd Budapesten az Északmagyarországi Erdőgazdaságok Igazgatóságát vezette, ezt követően megbízták az OEF Tervgazdasági Főosztályának vezetésével. 1955 óta a Mecseki Áll. Erdőgazdaság igazgatója.

1945 előtti erdészkerületvezetői eredményes munkásságát az orfjui középkorú mageredetű bükkállományok tanúsítják. 1945 óta minden igyekezete az állami tulajdonba került erdőkben folyó gazdálkodás minél tervszerűbbé és gazdaságosabbá tételére irányult. Igazgatói tevékenységét az erdőgazdálkodás eredményesebbé tétele és az erdőgazdasági munkák erőteljes gépesítése jellemzi. A gazdaságosságra törekvő kiváló szervező munkáját az erdőgazdaság évről évre növekvő gazdasági eredményei bizonyítják. Igazgatói működése alatt az erdőgazdaság üzemi területén közel 3000 ha sikeresen beállt új erdőtelepítés történt. Az erdőgazdaság szakmai irányításával a megyében 5400 ha fásítás létesült.

Messzemenően törekedett a vezetése alatt álló dolgozók szociális helyzetének megjavítására. Elérte, hogy az erdőgazdaság területén minden erdésztelepítésre eljutott a villany.

Az éghajlatnak erdőtipológiai alapon történő osztályozása

VOROBJEV, DMITRIJ VASZILJEVICS
a harkovi Dókucsájev Egyetem professzora,
a mezőgazdasági (erdészeti) tudományok doktora

Az erdőművelők között széles körben ismeretes, hogy az ökológiai erdőtipológiai irányzat alapját *Alekszejev E. B.* és *Pogrebnyák P. Sz.* professzorok edafikus táblázata képezi. A táblázatot 40 évvel ezelőtt dolgozták ki és mindennemű változtatás nélkül használják jelenleg is az erdőgazdaság gyakorlatában. A gyakorlat több évtizedes kipróbálása és ellenőrzése bizonyosággal szolgál arra, hogy ebben a táblázatban helyesen és egész pontosan jutnak kifejezésre az erdőben levő változatosságok, mindazok a természeti és erdőművelési sajátosságok, amelyeket a talajtani-hidrológiai, azaz edafikus viszonyok határoznak meg.

Az edafikus táblázat alapján dolgozzák ki az erdők részletes tipológiai osztályozását. Ennek az osztályozásnak az egyéb tipológiai irányzatoktól való elvi és metodikai különbségei a következőkben foglalhatók össze:

a) Az ökológiai-tipológia alapján állók úgy tartják, hogy a növényzet és a környezet összetett kölcsönös kapcsolatában és egymásra hatásában a környezeté a vezető szerep, a prioritás; a növényzet szerepe szintén nagy és fontos, de ez csak másodlagos.

b) A környezet sokszámú tényezője közül, amelyek a növényzetre hatnak (a kozmikus tényezőktől a biológiai tényezőkig) kiválasztják az erdőt meghatározó legfontosabb vezető tényezőket. A környezet fő tényezőinek hatását vizsgálják elsősorban és csak azután térnek át az egyéb tényezők hatásának meghatározására, amelyeknek a szerepe viszonylag kisebb.

c) A környezet tényezőinek elsődleges és másodlagos szerepét nemcsak hirdetik, hanem ez szolgál a tipológiai osztályozás metodikai alapjául. Ez mindenekelőtt a különböző nagyságrendű taxonometriai alapok megállapításában jut kifejezésre, amelyekben a növényzetnek a környezet fő tényezőivel való kapcsolata fejeződik ki, mégpedig:

Az *erdőtáj-típus* vagy edatop kifejezi a növényzet és környezet kölcsönös kapcsolatát, amely az edafikus tényezőkkel, mégpedig a talaj nedvességtartalmával és annak termőképességével nyer meghatározást;

az *erdőtípus* kifejezi ezenkívül a klimatikus tényezők — meleg, a klíma nedvessége és kontinentalitása — hatását is;

az *állománytípus* kifejezi az antropogén és spontán tényezők hatását.

d) Az erdőtipológia osztályozási alapja az Alekszejev és Pogrebnyák professzorok által koordinata rendszerben kidolgozott táblázatban a talaj nedvességtar-

talma és termőképessége, amelyek a növényzet életére ható két fő tényezőnek, a víznek és a tápanyagnak a kapcsolatát fejezik ki.

e) A környezeti tényezők növényzetre való hatásának értékelésekor és az erdőnek típusokra való osztályozásakor a legfontosabb ismertető jelként a növényzet szolgál (annak összetétele és növekedésének gyorsasága), amelyet, mint a környezet indikátorát tekintünk; az egyéb ismertető jelek — topográfiai helyzet, relief, talajvíz-szint stb. — csak segítő jelek, amelyeknek csak regionális jelentősége van és csak az indikátorokkal való korreláció meghatározásakor használjuk.

Az edafikus táblázat, amely a talaj termőképessége meghatározásának geobotanikus indikációs módszerére támaszkodik, lehetővé teszi a könnyű tájékozódást az erdőzóna hideg és mérsékelt klimatikus övezeteiben levő eltérő geográfiai feltételek között.

Már századunk 20-as éveinek a végén hozzákezdünk az éghajlattól függő edatopok kialakulási törvényszerűségeinek tanulmányozásához. Nagyon gyorsan kitudtunk, hogy az edatopok kialakulása a különböző klimatikus viszonyok között annak az egyszerű, de pontos törvényszerűségnek van alávetve, mely szerint a talajnedvesség a klimatikus nedvességgel, a talaj termőképessége pedig a meleg mennyiségével van egyenes összefüggésben.

De felmerült a feladat, megtalálni azokat az éghajlati jellemzőket, amelyek a legegyszerűbben és a legpontosabban fejezik ki ezt a törvényszerűséget. Empirikusan sok mutatót próbáltak ki, amelyet a klímatólogusok javasoltak, kezdve a csapadék évi összegétől és az évi átlagos hőmérséklettől. A legjobb eredményt a következő mutatók adták: „T” — a 0° fölötti hőmérsékletű hónapok hőösszege, vagy „W” — az úgynevezett hidrotermikus koeficiens. Ezenkívül az erdőtipusok éghajlattal való kapcsolatának kifejezésére javasolták az éghajlat kontinentalitásának kiegészítő mutatóját — „A” —, amely a leghidegebb és legmelegebb hónap hőmérséklete közti algebrai különbséget jelenti.

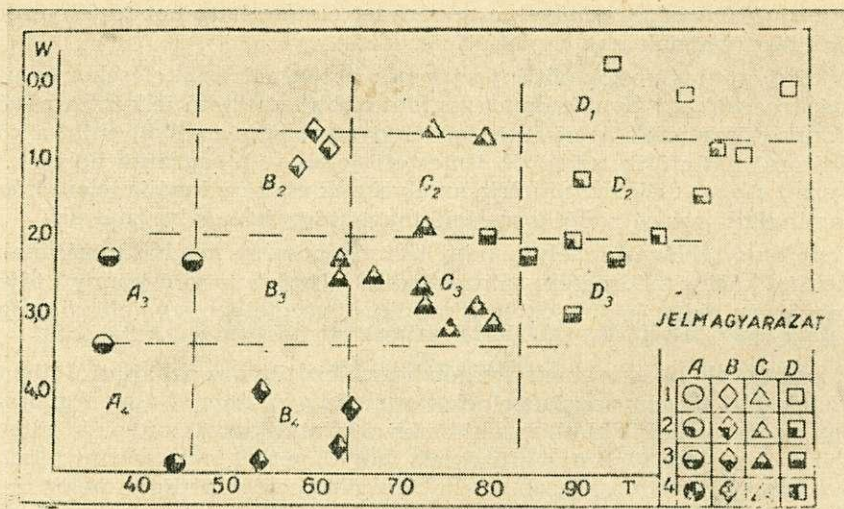
Az edatopok keletkezésének legfontosabb törvényszerűségeit, valamint az alapvető éghajlati tényezők kiszámításának képleteit az 1953-ban kiadott „A Szovjetunió európai részének erdőtipusai” című munkámban írtam le. A javasolt éghajlati osztályozás alapjául ezek közül az egyik törvényszerűség szolgált, amely a zonális edatopok vályogos agyagtalajokon való keletkezésének összefüggését fejezte ki az éghajlati hőmérsékleti (T) és nedvességi (W) viszonyokkal. Az 1. ábrán bemutatjuk ennek a törvényszerűségnek az illusztrálását úgy mint ez a már említett 1953-ban kiadott publikációban megjelent.

Ez a séma jól szemlélteti azt, hogy ha elhelyezzük a zonális vagy síksági edatopokat a T és W koordinata rendszerben, akkor az edafikushoz hasonló táblázatot kapunk éghajlati tartalommal kitöltve. Az ábrán tájékozódó jelleggel bemutatjuk ennek az éghajlati táblázatnak a kontúrjait.

Az elmúlt években kutatásokat végeztünk, amelyeknek feladata volt ezen fontos törvényszerűségeknek az ellenőrzése és pontosabb tétele a különböző klimatikus viszonyok között, továbbá az éghajlat tipológiai elemzése metodikájának kidolgozása hegyvidéki viszonyok között. Ebben a munkában a harkovi Dokucsájev Egyetem és az Ukrán Erdőgazdasági és Erdőmeliorációs Intézet tudományos munkatársai és aspiránsai vettek részt. Ennek a kutató munkának eredményeképpen kidolgoztuk az éghajlat erdőtipológiai alapon történő osztályozásának elveit és alkalmazásának módszertanát, mind a síkvidéki, mind a hegyvidéki viszonyok között.

Az éghajlat osztályozását azért nevezzük erdőtipológiai osztályozásnak, mert kidolgozása során erdőtipológiai elveket és módszereket fogadtunk el ökológiai

1. ábra

összehasonlításul. Ez meghatározta a kísérletek menetét: az indikátor-növények alapján meghatároztuk az edatopokat, azután a zonális edatopok alapján meghatároztuk empirikusan az éghajlatot azon mutatók felhasználásával, amelyek kifejezik a talaj nedvessége és az éghajlat nedvessége, valamint a talaj termőképessége és a hőmérséklet közötti korrelációt.

A klimatikus osztályozási táblázatot (2. ábra) 1960-ban és 1961-ben közöltük az Erdészeti Világkongresszus előadásában és a harkovi Dokucsajev Egyetem kiadványaiban.

A hőmérsékleti különbségek kiválasztására a „T” mutató 20°C-os különbsége szolgált. Ez megfelelt a talaj termőképessége alakulásában egy edafikus intervallumnak, amely az edafikus táblázatban egy trophotopnak felel meg. A klimatikus táblázat egyes fokozatainak határaiul az alábbi értékek szolgálnak. T-24°, 44°, 64°, 84° és 104°. Az éghajlat nedvességkülönbségek kialakításánál a „W” = 1,4 értéket fogadtuk el, amely egy higrotop edafikus egységnek felel meg. Az éghajlat jellemzésének alapjául a klimatikus táblázat szolgál. A továbbiak során figyelembe vesszük még az éghajlat kontinentalitásának hatását az „A” mutató felhasználásával, valamint az éghajlat változékonyságát egyéb klimatikus jelek alapján, amely részletekre most nem térünk ki.

Ha az éghajlat nedvessége és hőmérséklete alapján készült klímaosztályozási táblázat ökológiai koordinátáit a geográfiai koordinátákra ráhordjuk, akkor megkapjuk az éghajlat termikus és nedvességi zónáit.

Ezek a zónák eléggé pontosan megismétlik pl. a Szovjetunió általános geográfiai zónáit, amelyeket a síkságra állapítottak meg. A kapott extrapolálással a hideg éghajlat („a”) északi határa, amely a T = 24°-os izotermáknak felel meg, a tundra és erdőtundra határával esett össze. A hűvös klíma („2”) viszonylag jól megfelel az erdősztyep területének, a száraz klíma („1”) elfoglalja a sztyepzónát a csernozjom talajokkal és a nagyon száraz klíma („0”) összeesik a gesztenyebarna talajok területével. Ez az egyezés meggyőzött bennünket az éghajlat erdőtípológiai alapon történő osztályozásakor alkalmazott elvek és módszerek helyességéről.

Mielőtt áttérnénk a hegyvidéken alkalmazott klímaosztályozási módszerek ismertetésére, röviden időzzünk a Moldovai Köztársaság területén. Ez a terület mé-

lyen erodált síkság, hegyvidéki szigetekkel. A meteorológiai állomásokat nagyrészt a folyók völgyében helyezték el. A Köztársaság északi és középső része a száraz klímához („1”) tartozik, amely a sztyep zónára jellemző, ugyanakkor nagyon sok helyen megmaradt itt a fennsíkon a természetes erdei növényzet szürke-barna erdőtalajokkal, amelyek az erdősztyep zónára jellemzők.

Alkalmazva a hegyi éghajlat kutatásának metodikáját, a magassági klímagradiensek használatával, az éghajlatnak eléggé összetett képét kapjuk, ami a Köztársaság erdőtípusainak és talajainak keletkezésében nagyon jó kifejezésre jutott. Bebizonyosodott, hogy a magas platók jelentős területe valójában hűvös („2”) erdősztyep klímához tartozik és csak a plató déli oldalán levő száraz, xerofil erdők tartoznak, mint válni lehetett, a száraz sztyepi éghajlathoz. Ez a példa arról tanúsít, hogy nincs éles különbség az éghajlat kialakulásának törvényszerűségeiben a hegyek és síkságok között, valamint arról, hogy az éghajlat a talajjal és a növényzettel meglévő szoros kölcsönös kapcsolatainak elemzésénél alkalmazott erdőtípológiai módszerek gyakorlati célokra teljesen megfelelő pontosságúak és helyesek. Az elmúlt 10 év kutatómunkájának tapasztalatából sok hasonló példát lehetne idézni, amelyek szemléletesen bizonyítanak, hogy mind a fontos elméleti, mind a gyakorlati feladatok megoldásakor az éghajlatnak erdőtípológiai alapon való osztályozását igen jól fel lehet használni.

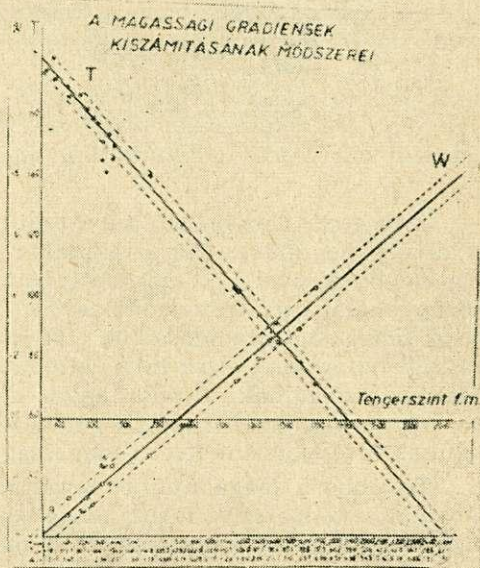
Napjainkban az éghajlat osztályozása, azonos mértékben az edafikus osztályozási táblázattal, nélkülözhetetlen elemévé vált az erdőtípológia ökológiai irányzatának kutatási munkáinak.

Hegyvidéki viszonyok között a klímával összefüggő tipológiai törvényszerűségek elemzéséhez a kutatások grafikus módszerét dolgoztuk ki. Ennek két lépcsője van: 1. a hegyvidéki éghajlat magassági övének meghatározása, amely analóg a

Éghajlati séma (A síkságok zónális éghajlata)

Nedves- ségi zónák	meleg zónák				W
	a hideg	b viszonylag hideg	c középső meleg	d meleg	
0 nagyon száraz	-	-	0c	0d	-22-16l -28-1g
1 száraz	-	(1b)	(1c)	(1d)	-28-16l +0,6-1g
2 üde	2a	2b	2c	2d	0,6-2,0-1g
3 nedves	3a	3b	3c	3d	2,0-3,4-1g
4 nyirkos	4a	4b	4c	4d	3,4-4,8-1g
5 vizes	5a	5b	5c	5d	4,8-6,2-1g
T	24-44°	44-64°	64-84°	84-104°	

- A Szovjetunióban nem fordulnak elő,
- ( ) Nem kellően tanulmányozottak,
- Extrapolálással kapott értékek

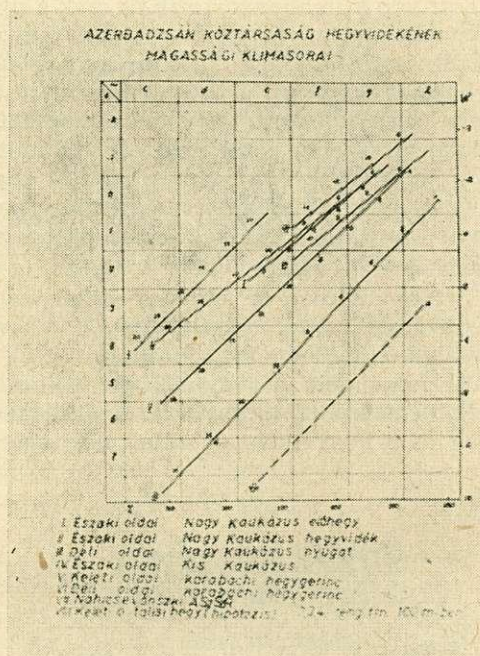
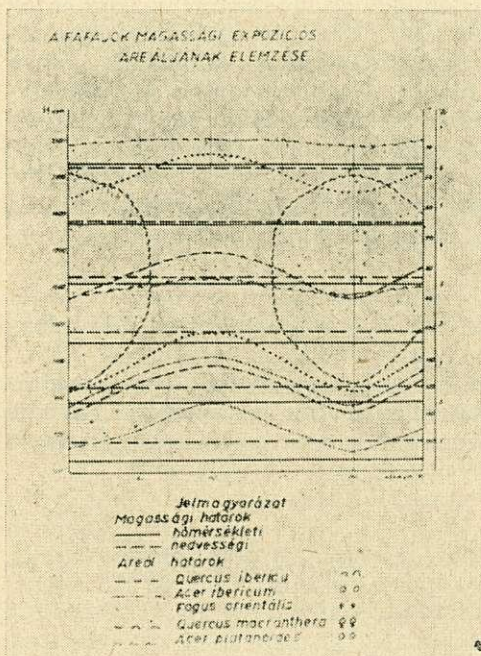

2. ábra 3. ábra

síkságok zonális éghajlatával, és 2. a magassági öv szerinti éghajlathoz megállapítani a különböző éghajlattól és expozíciótól függő módosítás mértékét.

A magassági övezeti éghajlatokat az egyes hegyvidéki területeken a meteorológiai állomások adatai alapján állapítottuk meg, amelyeket a tengerszint feletti különböző magasságban helyezünk el (3. ábra). Az éghajlati mutatók értékeit (első sorban a T, W és A értékeket) koordináta-rendszerbe foglaltuk, amelynek egyik tengelyén a tengerszint feletti magasság, a másik tengelyén pedig az éghajlati jellemzők értékeit hordtuk fel.

4. ábra - 5. ábra

Az esetek többségében a felhordott pontok egy egyenes sávban helyezkednek el, amely megfelel annak az általában ismert törvényszerűségnek, hogy a magasság emelkedésével a klíma határozott irányban változik meg. Ennek a sávnak a középvonalait „gradiens vonaloknak” nevezzük. Ezek a vonalak az éghajlati mutatók magassági gradienseinek (100 m magasságonként), a klimatikus zónák magassági határainak, ezek intervallumainak és diapazon nagyságainak a meghatározására szolgálnak. Minden egyes hegyvidéki táj magassági övezeti éghajlatához egy meghatározott saját sor tartozik, amelynek a mutatói szoros korrelációban vannak a tengerszint feletti magassággal.

Továbbá a megállapított korreláció lehetővé teszi a tipológiai megfigyelés anyagait a tengerszint feletti magasság és az expozíció (azimutban kifejezve) koordináta rendszerében elemezni. A magassági ordinata itt egyidejűleg az éghajlati mutató ordinátájaként szerepel.

A 4. ábrán bemutatjuk a Kis Kaukázus északi oldalán levő fafajok magassági elterjedésének elemzését. A korai juhar (*Acer platanoides*) — amely csak az északi oldalakon nő — ökológiai areálja ovális formájú. Az egyéb fafajok, amelyek a lej-

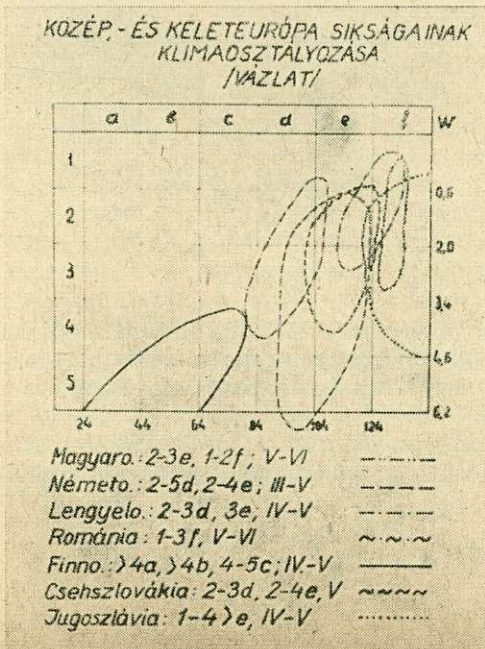
tők valamennyi kitétségében megtalálhatók, szinuszoid formájú felső határral rendelkeznek.

Feltételezve, hogy az éghajlati mutatók nagysága, amelyeket a gradiensek középvonala alapján kaptunk, megfelel a neutrális expozícióknak (rendszerint a kelet és nyugat), figyelembe véve továbbá, hogy az ökológiai viszonyok legjobb mutatói a növények, könnyen megállapíthatjuk a szükséges kiigazítást a magassági övezeti klímához, mind magasságot, mind expozíciót illetően. Ez lehetővé teszi a gyakorlati célokra megfelelő pontossággal összeállítani a hegyoldal bármely részén levő erdőrészlet meteorológiai jellemzését.

Fordítsuk a figyelmet a bükk alsó határára, amely itt a „2 e” klímahatárok között foglal helyet. Hogy meghatározhassuk: a tényezők közül melyik jelen esetben a döntő, szükséges két vagy több hegyvidéki terület kísérleti anyagának összehasonlítása; olyan területeké, amelyek különböző magassági klímákkal rendelkeznek. Ebből a célból azokat az adatokat, amelyeket a fajok ökológiai areáljának elemzésekor kaptunk, a klímamutatók és az expozíció koordináta-rendszerébe hordjuk fel. A kapott görbék összehasonlítása azt mutatja, hogy a bükk alsó határát ebben az esetben az éghajlat nedvessége és nem a hőmérsékleti faktorok határozzák meg.

Szélesebb általánosításokra közvetlenül a klímablázat használható, amely a T és W koordináta-rendszert foglalja magában (5. ábra). Ezt az ábrát minden irányban lehetséges extrapolálni a $T = 20^\circ$ és a $W = 1,4$ intervallumok betartásával. Az extrapolálással kapott éghajlatot, mint feltételezést kell tekinteni, azonban elmondhatjuk, hogy a gyakorlatban való felhasználása számunkra kielégítő eredményeket adott. A táblázatnak a kísérletek során való felhasználását egy példán, az 5. ábrán szemléltetjük, ahol a lejtős vonalak az Azerbajdzsáni Köztársaság néhány hegyvidéki tája éghajlatának magassági vonalait ábrázolják. A ferde egyeneseken látható rövid metszsvonalak a tengerszint feletti magasságot jelentik. Hasonló séma alkalmazható az éghajlati magassági övek megállapításakor a külső munkák során — a magassági mérési adatok alapján —, valamint a kísérleti anyagok elemzésekor és általánosításakor.

A 6. ábrán bemutatjuk Közép- és Kelet-Európa síkságainak klímaosztályozási rendszerét ugyanebben a koordináta-rendszerben. Ez az ábra, amely bár nem tartalmaz igényt nagy pontosságra — mivel kevés adat állt rendelkezésre —, megmutatja

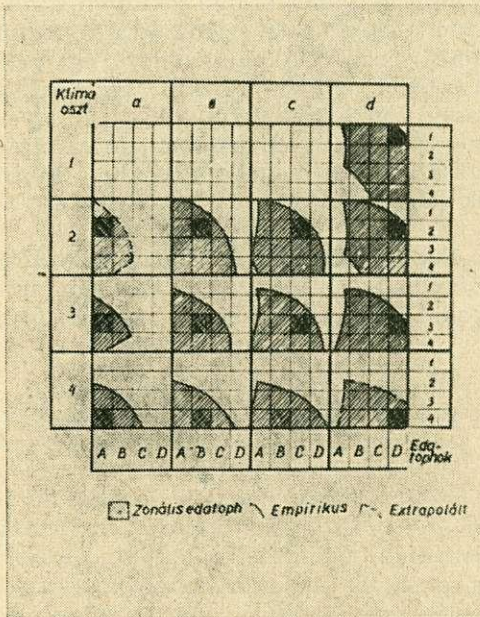
6. ábra

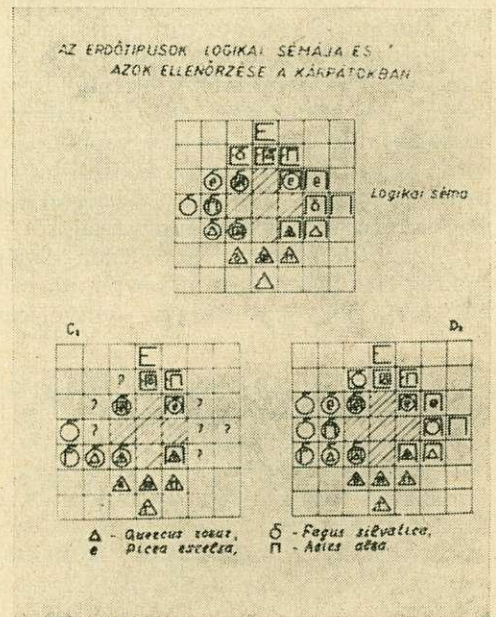
ezen országok síkságai klimatikus és azzal együtt edafikus viszonyainak összehasonlíthatósági mértékét. Az ilyen összehasonlítás különösen fontos az országok közötti tapasztalatcserében, különösen a telepítési technika, az erdőmelioráció, a természetes felújítás, az erdőművelés kérdéseiben. Minél közelebb állóak az összehasonlított országok erdőtenyészeti viszonyai, annál hatékonyabb lesz az erdészeti tapasztalatok kölcsönös felhasználása. Az ábra jelmagyarázatában megadjuk az éghajlati változékonyságot kifejező jelöléseket; római számokkal jelöljük a kontinentalitást (A) 5°-os ugrásokkal.

Az edatopok és erdőtípusok keletkezésekor megfigyelt törvényszerűségek alapján kidolgoztuk a tipológiai prognózis módszerét a klimatikus adatok felhasználásával. Az előzetesen összeállított prognózist a külső megfigyelések során begyűjtött anyag feldolgozásakor és az irodalmi adatok általánosításakor mint munkahipotézist kell alkalmazni. A zonális edatop prognózisa céljaira a meteorológiai állomások adatai alapján — amelyek a megfigyelések helyén vannak —, ki kell számítani a T-t és W-t, azután az éghajlati táblázat alapján meg kell határozni a zonális éghajlatot. A zonális éghajlat meghatározása után (pl. 3 c) megállapítjuk a zonális edatopot (jelen esetben C₃), amely a fennsík agyagos vályogtalajain alakult ki.

A 7. ábrán bemutatjuk az éghajlati táblázatot, amelynek minden egyes négyzetébe beleírtuk az edafikus táblázatot is. Ily módon rajta kirajzolódik nagy egészében a termőhely, amely szemlélteti az adott klímában lehetséges edatopok sok-

7. ábra

8. ábra

féleségét. A zonális edatop az ábrán sötét négyzettel van jelölve. Ha felhasználjuk az edatopok keletkezésének egyszerű törvényszerűségeit, a relieftől és a talaj mechanikai összetételétől függően, megállapíthatjuk minden egyes edatop számára a legvalószínűbb talaj-topográfiai feltételeket.

Az erdőtipusok sokféleségének prognózisára, amelyet a fafajösszetétel és a természetes állományok termelékenysége szerint határozunk meg, feltétlenül szük-

séges előzőleg tudni a vizsgált terület erdeinek dendrológiai összetételét. A prognózis feladatai közé tartozik a lehetséges fafajösszetétel logikus sémájának az összeállítás, amely az erdőtípusok kiválasztásához diagnosztikai jelekként szolgál. A következőkben példákat mutatunk be az ilyen prognózisra.

A 8. ábrán felül szemléltetjük a Kárpátokban levő C és D tropotophok 4 fafaj elegyarányú logikai sémáját: *Quercus petraea*, *Fagus sylvatica*, *Abies alba*, *Picea excelsa* esetében. A prognózis ellenőrzését a kárpáti erdők tanulmányozását végző kollektíva anyagának feldolgozásakor végeztük el, amely kutatómunkát 1954-től 1960-ig folytattuk. A táblázatban megadjuk a két logikai séma összehasonlítását a két adatop kutatási eredményeivel.

A C₂ adatopra valójában nem volt megállapítható néhány erdőtípus a logikai séma által előirányzottakból. Ezek egy része nyilvánvalón kimaradt. A D₃ adatop számára megállapítottak a természetben mind feltalálhatóak voltak, ezenkívül még kijelöltünk három típust. A nedves tölgyest a *Quercus robur*-al, bükkös-gyertyánost a *Carpinus betulussal* és alacsony termelékenyséű magashegységi bükköst.

A fafajösszetételen kívül, kiindulva az egyes fajok ökológiai sajátosságából, előzetes elképzelésünk lehet a természetes állomány szerkezetéről, az erdőállomány típusainak különbözőségéről, amelyek az antropogén és exodinamikus szukcessziók eredményeképpen alakulnak ki.

Ily módon a tipológiai prognózist a kutatások során mint munkahipotézist és mint az eredmények ellenőrzésének módszerét használhatjuk. Ugyanakkor magát a prognózist is ellenőrizzük a kutatómunka során. Az éghajlat osztályozásának kidolgozását, amely az adatopok keletkezésének törvényszerűségén alapszik, az ökológiai irányzatú erdőtípológia jelentős mértékű sikerének tartjuk. A klimatikus tábla az edafikussal együtt egy tipológiai rendszert alkot, amelyben a legfontosabb tényezők a növényzet, a talaj és az éghajlat egymással összefüggő konkrét összhangba kerül.

A következőkben rámutatunk ezen rendszer alkalmazásának legfontosabb lehetőségeire az elméleti és gyakorlati erdőművelésben.

1. A tipológiai rendszer lehetővé teszi az erdőrészletek nemcsak edafikus, hanem klimatikus viszonyainak a konkrét jellemzését is, amely a tervezés és minden egyéb gyakorlati intézkedés tudományos megállapításához feltétlenül szükséges.

2. Ezen az alapon történik az egyes erdőtípusok számára a gyakorlati intézkedések tudományos kidolgozása a kísérletek és kutatások beállítása különböző kérdésekben (a fitopatológiától egészen az ökonómiai kérdésekig), a begyűjtött anyagok és kísérleti eredmények általánosítása stb. Ez az alap különösen szükséges az erdőgazdasági elvek és intézkedések kidolgozásához, differenciáltan a különböző természeti adottságoknak megfelelő technológiai módszerek alkalmazhatóságának ökológiai és földrajzi arealjának a meghatározásához.

3. A tipológiai osztályozási rendszer felhasználható az egyes területek erdőgazdasági-tipológiai beosztásának kidolgozásához. A terület felosztási egységéül az a táj szolgál, amely a hőmérsékletet és a nedvességet illetően azonos és az edafikus tényezők meghatározott összességével rendelkezik. A táj az éghajlat változékonysága és kontinentalitása, valamint az erdőképző fafajok geomorfológiai sajátosságai alapján még tájrészletekre és egyéb kisebb földrajzi egységekre osztható.

4. Az erdőtípológiai rendszer alapján olyan edafikus-klimatikus analógiák megállapításának elveit lehet kidolgozni, amelyekre alapozhatjuk a növények honosításának és aklimatizációjának elvi módszereit. Fontos az edafikus-klimatikus analógiák meghatározása a hatásos tapasztalatcsereben és az erdőgazdaság valamennyi területén a tudományos eredmények elmélyítésében. Az utóbbi években ebben az irányban végzett kísérletek jó eredményt adtak.

5. Így módon az erdőtipológiai osztályozási rendszer az erdőgazdaságban és az erdőmeliorációs munkálatok széles körű tervezésénél jól felhasználható természeti-történelmi alapot szolgáltat, úgyszintén az erdőrendezésnél a konkrét erdőművelési, erdőtelepítési és egyéb munkák megvalósítása során. Kétségtelenül érdeklődésre tarthat számot az egyéb népgazdasági ágakban is, mindazokban, amelyeknek tevékenysége az élő növényvilág kihasználásával, védelmével és természetével kapcsolatos. Azonban ennek a rendszernek a kidolgozását korántsem szabad véglegesnek tekinteni.

Az előrehaladás során egyre több feladat merül fel, amelyek megoldásra várnak. A következőkben rámutatunk a legfontosabb megoldatlan tipológiai kérdésekre.

a) Az edatopok kialakulása törvényszerűségeinek talajelemzésekkel egybekötött kutatása. Ahhoz a következtetéshez jutottunk, hogy a talaj nedvességtartalmának közvetlen méréseken alapuló kutatásai vagy a talajba kerülő víz nem tudja jellemezni a talaj ökológiai nedvességszintjét ugyanúgy, ahogyan a talaj kémiai elemzése sem tudja jellemezni a talaj termékenységi fokát. A lényeg abban van, hogy ezekben az esetekben a legfontosabb faktort, a hőmérsékletet egyáltalán nem veszik figyelembe. Ez a fő energetikai faktor irányítja a kémiai, biológia, és fizikai folyamatokat; meleg nélkül nem mozdul meg a helyéről egy atom sem. Azt tartjuk, hogy a talaj kémiai folyamatainak a tanulmányozása erdőtipológiai alapon kétségtelenül sok fontos elvi kérdés megoldását adja ugyanúgy, mint az éghajlatnak ilyen irányú tanulmányozása.

b) Második kérdés az edafikus táblázat extrapolálása a magasabb trophotopok irányában. Az ilyen döntés szükségességét a trophotopok keletkezésének klímától függő törvényszerűségei követelik meg, de mi még nem ismerjük az E, F stb. — trophotopok megállapításának jellegét. E kérdéssel kapcsolatban gyűjtük az anyagot, figyelmet fordítva elsősorban a melegebb vidékekre — Moldava, Krim, Kaukázus, Közép-Ázsia —, ahol ezek a trophotopok sokkal inkább elő kell hogy forduljanak.

c) Szükséges továbbá a szikes termőhelyek és a sivatagok klímájának tanulmányozása azok nyári, élettelen időszakában. Ezen termőhelyek és klímák helyzete a tipológiai osztályozási rendszerben még nem megoldott.

d) Végül feltétlenül szükséges kidolgozni a Szovjetunió egész területének erdőtenyészeti viszonyaira egy egységes erdőtipológiai osztályozási rendszert. E kérdések megoldásán lankadatlanul dolgoznak napjainkban is. A Szovjetunió erdőterületének 97—98%-án erdőtipológiai osztályozási kidolgozás nem okoz sem elvi, sem metodikai nehézséget, bár jelentős mennyiségű munkát kíván a felhalmozódott irodalmi és egyéb adatok feldolgozása és általánosítása. Az egyéb erdőterületek és a déli erdőtlen területek jelentékeny részére minden mértékben kielégítő erdőtenyészeti viszonyok osztályozását csak azon feladatok megoldása után kaphatjuk meg, amelyeket az a), b) és c) pontokban már említettünk.

A bolgár erdőtipológusok azt javasolják, hogy az egységes erdőtipológiai osztályozást nemcsak a Szovjetunióra, hanem az egész szocialista tábor területére ki kell dolgozni. Mi teljes mértékben egyetértünk az ilyen javaslattal és örömmel veszünk részt ebben a kollektív munkában.

A JUBILEUMI ÜNNEPSÉGEK ELŐKÉSZÍTŐINEK, LEBONYOLÍTÓINAK!

Egyesületünk elnöksége nevében a leghálásabb köszönetemet fejezem ki mindazon Tagtársaknak, akik a jubileumi közgyűlés ünnepségeinek előkészítő és szervező munkájában résztvettek, a rendkívül gazdag háromnapos program valamelyikének megvalósításában közreműködtek és tevékenységükkel hozzájárultak jubileumunk méltó megünnepléséhez, annak osztatlan sikeréhez.

Itt köszönöm meg az ünnepségeken résztvevő Tagtársaink jellemzően fegyelmezett magatartását is, amely lehetővé tette a percekre kidolgozott napirendi pontok zökkenőmentes végrehajtását.

Meggyőződésem, hogy jubileumi ünnepségünk hosszú ideig emlékezetes marad hazai és külföldi vendégeink és a résztvevő Tagtársaink számára egyaránt.

A centenárium központi irányítására létrehívott Jubileumi Főbizottság feladatát eredményesen teljesítve működését befejezte.

Dr. Madas András
elnök

A Z E R D Ő

Az Országos Erdészeti Egyesület kiadványa

Kapják az Országos Erdészeti Egyesület tagjai. Előfizethető még a Posta Központi Hírlap Iroda (Budapest, V., József nádor tér 1.) és a lapterjesztéssel foglalkozó egyes postahivatalok útján. Kiadja: a Lapkiadó Vállalat. (Budapest, V., Lenin körút 9—11.) Felelős kiadó: SALA SÁNDOR.

Szerkesztő: KERESZTESI BÉLA, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) doktora.

Főmunkatárs: JÉROME RENÉ

Szerkesztő bizottság: ÁKOS LÁSZLÓ, BABOS IMRE, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) doktora, BAKKAY LÁSZLÓ, DR. BALASSA GYULA, FÖLDES LÁSZLÓ, HARACSI LAJOS, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, HERPAY IMRE, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, KÁLDY JÓZSEF, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, KOCSÁRDI KÁROLY, KOLLÁR GYULA, MADAS ANDRÁS, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, PÁRIS JÁNOS, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, RADÓ GÁBOR, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, SALI EMIL, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, SZEPESI LÁSZLÓ, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, SZÖNYI LÁSZLÓ, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa, TÓTH SÁNDOR, a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa.

66.10., 2429 Révai Nyomda, Budapest.

Példányszám: 4970

Index: 25 208

